

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 6. — ŠTEV. 6.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 8, 1924. — TOREK, 8. JANUARJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

RAZPRAVA O PROHIBICIJI IN DAVKIH

O teh dveh predmetih bo razpravljalo veliko število kongresnikov. — Dosedaj še niso izvolili načelnika meddržavnega trgovskega komiteja. — Vsi državni uradniki naj bi se strogo pokorili določbam prohibicijske postave. — Priporočila raznih odborov.

Washington, D. C., 7. januarja. — Kongres, ki še vedno čaka na važno zakonodajo, nahajajočo se v rokah komitejev, je danes očistil pot za razpravo glede važnih domačih in mednarodnih zadev.

Prohibicija in davki so bili predmet številnih govorov v poslanski zbornici. V senatu pa se je razpravljalo o vprašanju priznanja ruske sovjetske vlade.

Senator Lodge, načelnik komiteja za zunanje zadeve, je pripravil nagovor v podporno administracijske politike nepriznanja, in senator Borah, republikanec iz Idaha, namerava odgovoriti Lodgu ter se zavzeti za sprejem njegove resolucije, ki zahteva priznanje ruske sovjetske vlade.

Ker je pričakovati precej dolge debate, so videli voditelji le malo možnosti, da bi se moglo obnoviti danes glasovanje glede načelnika vsratnega komiteja za meddržavno trgovino. Če pa bi se vršilo tako glasovanje, se domneva, da bi ostalo neuspešno, ker ni pričakovati, da bi bilo mogoče zdrobiti sedanje mrtvilo v tej zadevi.

Nadaljno prerakanje glede prohibicije preti vsled sklepa kongresnika Hilla, republikanca iz Marylanda, da ostro odgovori na govor kongresnika Upshawa, demokrata iz Georgije, ki je zahteval, naj se vsi državni uradniki, visoki ali nizki, strogo držijo prohibicije.

Najmanj pol ducata zborničnih komitejev, ki imajo v rokah važno zakonodajo, je obnovilo svoje napore, da predložijo še ta teden zbornici svoje priporočila in da se bo pričelo še pred koncem tega tedna razpravljati v zbornici o prvih apropracijskih predlogah.

ZRAČNA LADJA "DIXMUDE" JE EKSPLODIRALA.

Toulon, Francija, 7. januarja. — Zdravniška preiskava trupla poročenika Grenadana, poveljnika francoske vodilne zračne ladje "Dixmude" je pokazala, da je dobil častnik silen sunek, da so bile vse kosti v njegovem telesu zlomljene in da je bil mrtvec še predno je padel v morje. Ta dejstva kažejo po mnenju izvedencev, da je zračna ladja eksplodirala in da so popadale kabine s strašno naglavo in v morje.

MEHIŠKI VSTAŠI NE BODO DOBILI OROŽJA.

Washington, D. C., 7. januarja. — Predsednik Coolidge je izdal danes popoldne proklamacijo, v kateri prepoveduje pošiljati orožje in municijo mehiškim vstašem. Izrečno pa dovoljuje pošiljanje orožja mehiški vladi, češ, da je mehiška vlada postavno priznana od Združenih držav.

BERLINSKI KOVINARJI SO SE VERNILI NA DELO.

Berlin, Nemčija, 7. januarja. — Po par dni trajajočih pogajanjih je bila končana stavka kovinarjev v Berlinu in okolici. Prizadej je bilo vsega skupaj 180 tisoč delavcev. Družbe so jim zvišale plače.

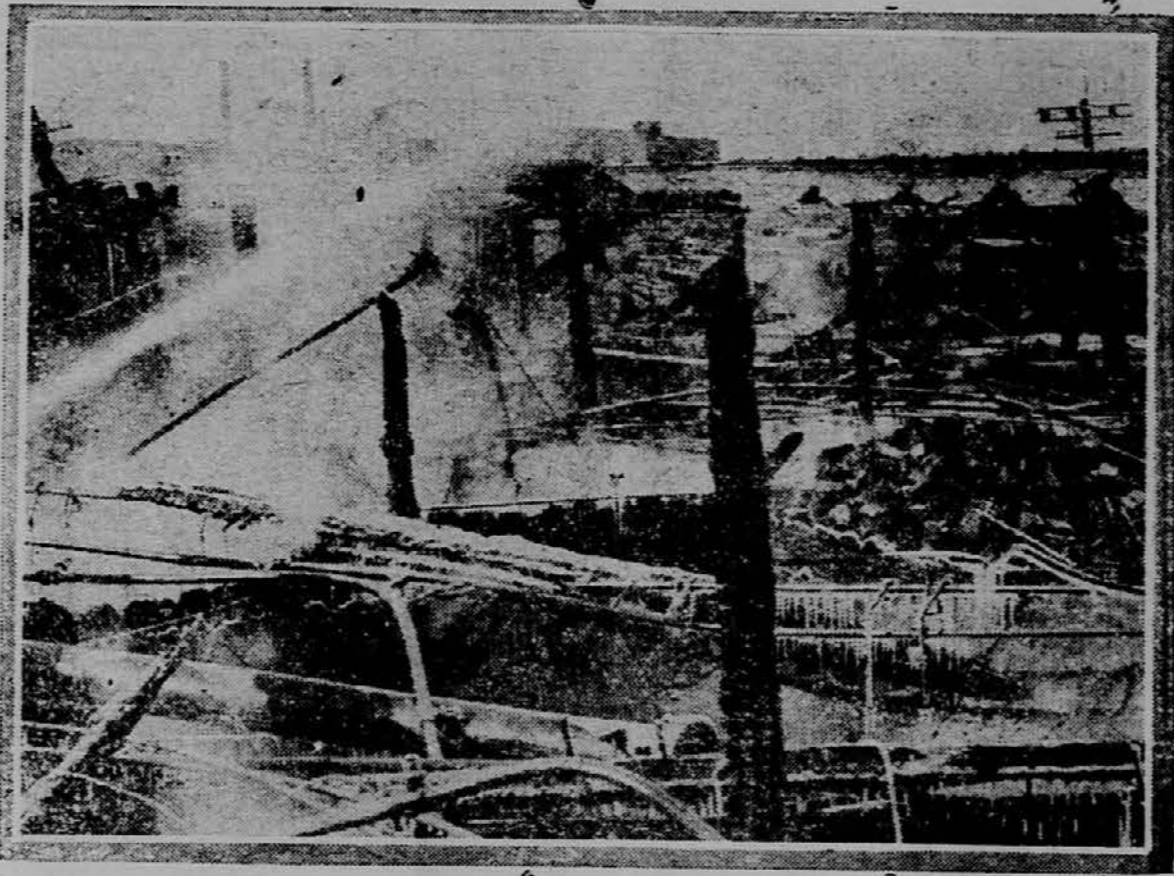
ŠČUVANJE PROTI JAPONSKIM SOCIJALISTOM.

Tokio, Japonsko, 6. januarja. — Policija zatrjuje, da so hoteli včeraj zvečer neznanec razstreliti most, ki vodi k cesarski palači. Bomba pa k sreči ni eksplodirala. Policija zatrjuje, da so zarotniki sovjalski agitatorji.

POLICIST JE REŠIL ŠEST ŽENSK IZ OGNJA.

Včeraj je izbruhnil požar v trinadstropnem poslopju na Atlantic Ave., Brooklyn. Prvi je bil na licu mesta policist Edward Johnson, ki je rešil iz ognja šest žensk.

EKSPLOZIJA V PEKIN, ILL.

Slika nam predstavlja ostanke tovarne Corn Products Company v Pekin, Ill. Eksplozija je zahtevala nad petdeset človeških žrtev.

JAPONSKA DOBILA NOVO MINISTRSTVO

Novi japonski kabinet je bil koledaj sestavljen. — Opozicija je dovedla do pozne izpembe v ministrstvu za zunanje zadeve.

Tokio, Japonska, 7. januarja. — Kabinet novega ministrskega predsednika, barona Kioura, je bil končno dovršen, a uveljavljene so bile v zadnjem trenutku izpembe na različnih mestih.

Opozicija, ki je nasprotovala imenovanju barona Fudžimura, prejšnjega trgovca, na mesto ministra za zunanje zadeve, je napotila ministrskega predsednika, da je ponudil to mesto baronu Matsui, prejšnjemu japonskemu poslaniku v Parizu, ki je objavil, da je sprejel ponudeno mu mesto. Baron Fudžimura pa je ostal v kabinetu, ker se mu je poverilo ministrstvo za domače zadeve.

Imenovanih je pet ministrov, katere je priporočila večinska stranka v gosposki zbornici. Ti ministri so Rentano Mizuno, ki je zavzemal mesto notranjega ministra v kabinetu Kato; sodnik Kisesaburo Susuki, ki je generalni prokurator od leta 1921; Sensi Egi, ki je član gosposke zbornice; baron Majeđa in Kazue Šoda.

Vojni minister je postal general Ugaki, ki je bil preje namestnik vojnega ministra, mornariški pa admiral Murakami, dosedanje mornariški svetnik. Železniški minister je postal Komatsu, ki je član gosposke zbornice ter bil preje podminister za domače zadeve.

Novi japonski kabinet ne predstavlja nobene posebne izpembe v splošni politiki dežele.

FERDINAND SE NE BO VRNIL NA BOLGARSKO.

Sofija, Bolgarska, 7. januarja. — Ministrski predsednik Zankov je danes odločno zanikal poročila, katera je objavil neki ženevski list, da je pamreč dobil prejšnji bolgarski car Ferdinand dovoljenje vrniti se na Bolgarsko.

Ministrski predsednik je rekel, da je imelo to poročilo brez dvoma izvor v dejstvu, da je bilo prireću Cirilu, drugemu sinu Ferdinandu, dovoljeno vrniti se na Bolgarsko ter preživeti pri svojem bratu božične počitnice.

Zankov je dostavil, da se ne bo Ferdinand nikdar več vrnil v svojo prejšnjo kraljevino.

PARNIK "GEORGIA" V VELIKI NEVARNOSTI

Parnik "Georgia" je nasadel nekoliko od obali Floride ter pričel klicati na pomoč. — Prišlo se je splošno iskanje opuščene bojne ladje "Louisiana" s 7 na krovu.

St. Augustine, Fla., 7. januarja. — Takašnja vladna brezžična brzojavna postaja je dobila SOS sporočila od parnika "Georgia", v katerih se glasi, da je nasadel parnik v razburkanem morju na Mantilla čer, nasproti St. Augustine zaliva. Tozadevni kliči na pomoč so prišli krog osme ure danes zjutraj. Sporočila pritožijo, da sta dva vodna tanka parnika polna, da dno še drži, da pa je zlomljeno krmilo.

Norfolk, Va., 7. januarja. — Bojne ladje, parniki carinske službe, polagaleci in uničevalci min ter trgovske ladje iščejo na visokem morju zastarelo in razoroženo bojno ladjo "Louisiana", ki se je odtrgala v soboto ponoči ter ima sedem civilnih mornarjev na krovu. Bojna ladja se nahaja približno osemdeset milj severno od Cape Charles.

Vlačina čolna Wood in Peerless, ki sta privekla Louisiana iz Philadelphije v Baltimore, da jo tam razdro na temelju mornariškega dogovora za omejitev obojevanja, sta bila prisiljena zapustiti bojno ladjo v velikem viharju ter poiskati zavetja pred močnim severozapadnim vetrom.

Ko je dosegel vihar svoj vršek, se je Louisiana odtrgala in mornariški častniki se boje, da jo bo vihar vrgel na kopno. Razposlano je bilo svarilo na vse parnike na visokem morju.

Parnik Pratt je sporočil včeraj zvečer, da je srečal bojno ladjo približno 75 milj severno od Cape Charles. Bojna ladja nima na krovu brezžičnega brzojavnja.

Washington, D. C., 7. januarja. — Vojni department je objavil vest o izgubljeni bojni ladji Louisiana, ko je bila na poti v Baltimore, da jo porušijo.

Bojna ladja Louisiana iz razreda pred vrednoti, je bila splovljena leta 1904. Normalno je vsebovala 16.000 ton ter bila dolga 450 čevljev ob vodni črti. Vozila je za naglavo osemnajstih vozljev na uro.

Ta bojna ladja je nosila predsednika Roosevelta in njegovo spremstvo, ko je obiskal Panamski kanal ter Portorico leta 1906. Mrs. Roosevelt je bila tako priljubljena na bojni ladji, da so ji v naslednjem letu mornarji poklonili spominsko čašo.

SENATNE VOLITVE NA FRANCOSKEM

Dosedaj ni zmagala pri volitvah še nobena stranka. — Ministrski predsednik Poincare je postal zopet senator.

Pariz, Francija, 7. januarja. — Pri senatnih volitvah, ki so se vršile včeraj je bil nanovo izvoljen v departментu Dar-le-Dus ministrski predsednik Poincare in sicer s 794 glasovi od skupnih 810 glasov.

Na čestitke ob priliki zopetne izvolitve je odgovoril Poincare: "Globoko sem ginjen vsprilo znakov zaupanja, ki velja v manjši meri senatorju kot pa načelniku vlade."

— Če bomo odločno zasledovali še naprej repaacijsko politiko, katero ste odobrili, bomo doživeli zmagovalen triumf, s popolnim izvedenjem versailleke mirovne pogodbe.

Pri včerajšnjih indirektnih volitvah se je vršil boj za 116 sedežev v senatu. Senat sestoji iz 340 članov, ki morajo biti stari najmanj štirideset let. Senatorji so izvoljeni od posebnih volilnih komisarijev v departmentih in kolonijah za dobo devetih let in vsake tri leta se obnovi tretina senatorov.

Prvo glasovanje je odločilo glede 82 sedežev, vendar pa bo ostal vsled tega volilnega rezultata politični ustroj senata popolnoma neizpremenjen. Glede ostalih 34 sedežev v senatu bo odločilo drugo glasovanje. Če se ne bo pokazala pri tem novem glasovanju nobena močnejša struja na levo ali desno bode pomenljive volitve le malo znakov smeri javnega mnenja pri prihodnjih volitvah v poslanski zbornici.

Dosedanji izid volitev je naslednji: Stranke desnice 17 senatorjev, republikanska zveza 15, republikanski levičarji 23, radikalci in radikalni socialisti 13 in združeni socialisti 2.

V departmentu Marne so bili zopet izvoljeni radikalni socialisti Leon Bourgeois, Henri Merlin in Montfeuillard.

V industrijalnih departmentih Nord in Louise, v nekaterih so vodili komunisti zelo živahno kampanjo, ni dovedlo prvo glasovanje do nobenega rezultata. Komunistični voditelji so daleč zaostali za ostalimi kandidati.

Trije novodobljeni sedeži skrajne leve kažejo majhno gibanje proti levi, a pristaši skrajne leve so doživeli poraz v departmentih Loire in Nord, v kateri

NAJNOVEJŠA POROČILA IZ NEMCIJE

V kratkem času bo odpotoval v Pariz nemški finančni magnat Hugo Stinnes. — Nemški kabinet razpravlja o reparacijah. — Nemška vlada proti časnarju Maksimiljanu Hardenu. — Angleži zaenkrat še ne bodo odpoklicali svojih čet iz Porenja.

Berlin, Nemčija, 7. januarja. — V sredo bo dospel iz Pariza v Berlin nemški odposlanec von Hoersch ter bo predložil vladi poročilo o splošnem položaju. Brez dvoma bo imenovan von Hoersch nemškim poslanikom v Parizu.

Včeraj je dospel sem tudi državni zunanji minister dr. Stresemann, nakar se je začela seja nemškega kabineta. O čem so se ministri posvetovali, se zaenkrat še ni moglo dognati.

Krogi, ki so natančno poučeni o namelih Huga Stinnesa, so mnenja, da bo v kratkem času odpotoval nemški industrijalni magnat v Pariz, kjer bo konferiral z voditelji francoskega gospodarskega in političnega življenja.

Pariz, Francija, 7. januarja. — Ministrski predsednik Poincare, ki se je že več dni mudil v okraju Maas, se je včeraj zvečer vrnil. Francoska vlada bo danes ali jutro odgovorila na noto, v kateri jo prosi Nemčija, naj bi se začela direktna pogajanja glede okupacije Porenja in Porurja.

London, Anglija, 7. januarja. — Zunanje ministrstvo je danes izjavilo, da so vsa poročila, ki pravijo, da bodo Angleži poklicali svoje vojaštvo iz Porenja, neresnična.

Pariz, Francija, 7. januarja. — Nocoj sta dospela iz Cherbourga general Charles G. Dawes in Owen D. Young. Takoj so ju obsuli časnikarski poročevalci, ki so pa morali oditi z dolgimi nosovi.

Young jim je namreč rekel: "Dokler se ne sestane strokovnjaki, ne smem črhiti niti besede. Šele pri tisti priliki se bo odločilo, kdaj bom smel govoriti in kaj bom smel govoriti."

Berlin, Nemčija, 7. januarja. — Nemški kabinet je v svoji prvi seji po božičnih praznikih sklenil pozvati nemške bogatine, ki trošijo denar po inozemstvu, naj prenehajo s trošenjem ter naj se vrnejo v domovino. Če ne bo drugače, bo vsak Nемец, ki bo hotel za zabavo odpotovati v inozemstvo, visoko obdačen.

Nadalje je poslala vlada časopisom izjavo, v kateri ostro kritizira pisanje znanega nemškega žurnalista Maksimilijana Hardena, ki je v tujemskih listih objavil, da Nemčija ne potrebuje živit ter da ima vsega za potrebo.

Izjava pravi dobesedno: — "Hardenova ugotovila niso resnična. V domovini nihče več ne smatra Hardena resnim človekom. Nemčiji se čudno zdi, zakaj ima v inozemstvu ta prenapeti žurnalist tak ugled."

"Vsakomur mora biti jasno, da ima Nemčija le za del svojega prebivalstva potrebna živila. Stradanje nemških množic je posledica vojne, versailleke mirovne pogodbe, vpada v Ruhr in francoske politike."

"Harden je opozicijonelec po poklicu. On ni bil še nikdar istega mnenja kot je bila pretežna večina njegovih sozavljajnov."

Berlin, Nemčija, 7. januarja. — Napetost med delavci in delodajalci v zasedenemu ozemlju je vedno bolj ostra. Vsi radikalni delavski elementi so sklenili zastrajkati. Do sedaj strajka je 30.000 delavcev. V kratkem bodo zastrajkali tudi transportni delavci.

Vsled položaja na Saškem se je tudi notranje-politični položaj jako poostiril. V petek je bil izvoljen državnim predsednikom Held. Sedaj pa že pravi, da bo odstopil, ker se deželni zbor ne more sporazumeti glede najboljših bistvenih vprašanj.

Najbrže bo deželni zbor že jutri razpuščen. Helda bodo naprosili, naj upravlja do prihodnjih volitev deželnim poslom.

DR. SCHACHT BO ODPOTOVAL V RIM.

Rim, Italija, 7. januarja. — Predno se bo vrnil ravnatelj državne banke, dr. Schacht v Berlin, bo najbrže še obiskal Rim ter se posvetoval z italijanskim finančnim ministrom in drugimi uglednimi italijanskimi finančniki.

POLICIST USTRELIL ZAMORCA.

Na 7. Ave. in 133. cesti v New Yorku sta se včeraj pretepała zamorca Joseph Capers in Leonard Johnson. Slednjič je potegnil Capers revolver ter oddal več strelov proti svojemu nasprotniku. Na lice mesta je prišel policist ter pozval Capersa, naj dvigne roki. Ker tega ni hotel storiti, ga je policist ustrelil.

KOLENDAR

za leto 1924

STANE SAMO 40c

Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpošilja na zadržne pošte in izplačuje "Poštni črkovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din.	\$12.30
2000 Din.	\$24.40
5000 Din.	\$60.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadržne pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir	\$ 9.80
300 lir	\$14.40
500 lir	\$23.50
1000 lir	\$46.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Za pošiljanje, ki prisojeva znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnapij. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 4827 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za leto letg	\$7.00
In Canada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Četrta leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejelo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

LIGA NARODOV JE LE SLEPILO

H. G. Wells piše: —

Včasih izgube gotove besede iz povsem nepoznanih vzrokov svoje dobro ime. Beseda, za katero čutim največje simpatije, je "kozmpolit". Rad bi videl, da postane zopet ugledna. To je lepa beseda ter predstavlja lepo idejo. Več kot polovica angleško govorečih ljudi pa si predstavljajo pod to besedo meglečnega človeka zanikrne znanosti, s ponarejenim potnim listom ter policijskih rekordom.

To bitje je treba spraviti v stik z razpečevanjem prepovedanih omamljivih sredstev ter pomenja nevarnost za vsakega neizkušenega in navnega človeka. Monte Carlo je za takega kozmpolita ideja o nebesih in Ellis Island tem nebesom odgovarjajoče peklo.

Jaz ne vem, na kak način se je dobra beseda "kozmpolit" oprijela takih ljudi, kajti za take ljudi bi bil primeren izraz "skrajni individualist". Celotna beseda "internacijonalist" bi bila boljše za moškega ali ženskega, ki gre iz dežele v deželo ter ne pripada nobeni.

Kozmpopolis ni nič drugega kot glavno mesto sveta in kozmpopolis ne more biti nič drugega kot dober državljan, kamorkoli gre. To hočem biti jaz, ne pa internacijonalec, ki nosi pečat brezdomovinstva. Edina resnična internacijonalna stvar je ocean onstran meja treh milj.

Če skušamo biti internacijonalni, je prav tako kot da skušamo hoditi po špranjah med deskami, mesto po deskah. Jaz sem dober Anglež ter upam, da tudi dober kozmpolit. Kljub temu pa sem v prvi vrsti Anglež in do konca svojih dni ne bom pozabil Anglije.

London je moj kot ne more biti nobeno drugo mesto. Moj je tudi Pariz, odprt in eleganten, poln delikatnega razburjenja v zraku; lepi in v nebo kipeči New York; Rim kot se ga spominjam, in celo mrki Petrograd. Vsa ta mesta so me očarala. Ineti hočem svoj delež pri njih sreči in blagostanju. Kozmpopolis obsega vsa ta mesta in na tisoče drugih, in jaz hočem biti prost v vseh tem mestih.

Svet pa je poln bedastih ljudi, ki mi ne puste, da bi bil prost. Mojo Anglijo izprijemajo v ječo, ko si izmišljajo na tisoče sitnosti, če hočem oditi iz nje. Uradi za potne liste in carinski uradniki zastavljajo vsako pot. Vseposvods vidim razliko v denarju in nebroj majhnih omejitev, ki zagreje vsak poskus, če hočem iti na politično v mojo Evropo. Ceste Kozmpopolisa so zastavljene z barikadami. Jaz pa hočem porušiti te barikade.

Ni ga pametnega in poštenega človeka na svetu, ki bi si ne želel skupnega denarja in skupnih poštnih znamk po vsem svetu. Če bi ne bila Liga narodov v Ženevi najbolj nesrečna hinavščina na svetu, bi zahtevala vodstvo evropskih pošt ter kovala lastni denar. Kamorkoli gre človek po Evropi, se mora obložiti z inozemskim denarjem, ki preneha biti denarna vrednost po potovanju enega dneva. Vsakih par sto milj v Evropi zadene človek na novo carinsko mejo.

Vsakdo, z izjemo monopolistov in uradnikov, ima izgubo od carinskih meja. Vse carine imajo namen pridobiti nekaj malega za poseben del človeštva, na stroške neizmerno večjih izgub, katere trpi Kozmpopolis. Carinske meje so podle in omejene v svojem izvoru ter ostudne v akciji.

Neznansno je, če se mora človek, ki prihaja iz Anglije v rancije, izpostaviti preiskavi glede tobaka in užigalnic. Isto velja glede drugih dežel. V Doverju ne morem nikdar pozabiti svoje jeze, ko je carinski uradnik brskal med mojimi spodnjim perilom.

Nobena Liga narodov, noben internacijonalizem, ki opušča kovanje denarja, carinske kočne na mejah ter carinske uradnike, ki pušča nizkotne dobičke carinskih meja mali peščici izdelovalcev, ne more odpreti svetu poti k resničnemu miru.

Jaz sem za svetovno kontrolo produkcije, trgovine in transporta, za svetovno denarno vrednost ter konfederacijo človeštva, za nad-državo, ne pa za ligo. Prišel bo dan, ko bodo postali carinski uradniki tako redki kot počestni roparji in ko bodo potne liste le še v muzejih, poleg azeških malikov, mučilnih priprav ter sličnih ostankov praznovanja.

Novice iz Slovenije.

Odlikovanje župnika Aljaža.

V nedeljo 16. decembra se je vršila na Dovjem slovesna izročitev reda sv. Save 4. razreda znanemu gčetu naših planin, župniku Jakobu Aljažu. Slavnosti so se udeležili načelnik oddelka ministrstva za trgovino in ljubljani, dvorni svetnik dr. Maru, okrajni glavar dr. Vavpotič, predsednik Slovenskega planinskega društva dr. Tomišek, poslanik na razpoloženju Jes'p Pogačnik, župan Klančnik, načelnik gasilnega društva na Dovjem Košir, učitelj Jeglič in dekani Lavrič. Dr. Maru je pripel odlikovaneu red na prsa s kratkim nagovorom, v katerem je omenjal njegove zasluge za turistično tujski promet ter njegovo uspešno delovanje na glasbenem polju, narakar so sledile čestitke. Vzradoščen nad tako pozornostjo se je župnik Aljaž gnujno zahvaljeval za visoko odlikovanje in vzkljnil trikratni "Slava!" vladarju, narakar je pevski zbor zapel kraljevsko in državno himno.

Smrtna kosa.

Dne 16. decembra je umrla v Gaberskem pri Trbovljah Anica Kmetova, rojena Golkonda, veta narodna žena.

Dne 17. decembra je umrl v Ljubljani Edvard Gregorič, sodni izvrševalni uradnik. Pokojnik je bil zvest narodnjak.

V Tepanjal pri Žaleu je umrla gospa Olga Gselmanova.

Nezгода treh splavarjev.

Iz Lake pri Zidanem mostu poročajo: Dne 14. decembra je priplul po Savinji splav s tremi splavarji proti mostu na Zidanem mostu. To mesto je za splavarje jako nevarno in splavarji morda niso bili dobro izveščani. Splav je treil v kameniti steber mostu in se razbil. Dva splavjarja sta na sprednjem delu splava, ki je bil še za čilo zvezan, plula po Savi proti Luki, tretji pa na treh hlohdih. Telefonično obveščena, sta se načelnik požarne brambe Jenčič in Raček podala takoj na splav in pri smarčnem rešila zelo izmučene splavarje gotove smrti.

Vesti iz Prekmurja.

Prekmurje je bilo početkom decembra kot apostolska administratura priklopljeno mariborski škofiji. Kanonika Slepec v Murski Soboti in Strauss v Dolnji Lendavi nista več generalna vikarja, ampak samo dekana. Kaplani Delič v Betineh, Drijmel v Murski Soboti in Kos v Turnišču so premeščeni na Madžarsko.

Kakor že znano, imamo v Prekmurju verske šole. Kriz je z njimi, to ve samo oni, ki jih poznajo. Še večji kriz pa je s krajinimi šolskimi sveti, ki jim predsedujejo večinoma župniki, bodisi luteranci, bodisi katoliki. Njih glavni princip je verski fanatizem. Pa še nekaj znajo ti ljudje! Občanom nalagati dvojni šolski davek v sluščaju, da njih otroci pohajajo šolo, ki ni njih vere. Vzemeni slučaj: Evangejska šola se n. pr. nahaja v kraju X, tričetrt ure stran pa rimsko-katoliška šola. In sedaj čujte in strmitte! Otroci, ki stanejo pri katoliški šoli, morajo hoditi v tričetrt ure oddaljeno luteransko šolo, dasiravno so iz iste vasi. Kaj se pravi hoditi v zimi in dežju tako daleč v šolo, ve samo oni, ki poznata tukajšnja slaba pot. Tu ni blata za par centimetrov, ampak za 1 do 2 decimetra visoko. Navedel sem slučaj, da vsakdo uvidi, da je treba v tem oziru temeljite remedure. Posledice si lahko vsak misli. Otroci šole nereditno pohajajo. Pa to še ni vse. Predsednik krajinšolskih svetov pa to še na prav poseben način izrabljajo in pobirajo od staršev, kojih otroci pohajajo šole druge verske sekte, dvojen šolski davek. Iz tega sledi, da šole, ki imajo majhen šolski okolš, ostajajo prazne, a druge so prenapolnjene, tako da se vrši skrčen šolski pouk. Posledice — izobrazba najvažnejše mladene generacije zaostaja. Verska strpnost, namesto da bi se zmanjšala, se ojačuje. To so razmere!

Delovanje "Dijaške kuhinje" v Kranju.

Odbor "Dijaške kuhinje" v Kranju je izdal za leto 1922-1923. poročilo, iz katerega posnemamo, da je bilo v preteklem šolskem letu sprejetih na prehrano v ku-

liniji 39 dijakov in se je izdalo skupno 13.533 obedov. Društvo je imelo 92.112 dinarjev prejemkov in 36.226 dinarjev izdatkov.

Razne koncesije v Ljubljani.

V zadnji seji ljubljanskega magistratskega gremija je bila podeljena fiakarska koncesija Josipu Gorjupu in Evstahiju Lipeu, prenos gostilniške koncesije pa se je dovolil Franciški Kačič in Francu Piskurju ter Tekli Voltman (nekdanja Kirbisheva koncesije). Pedenjenje kovanja je magistratni gremij prepovedal. Peči se smejo le maroni in se je dobila cena 1 dinar za 5 pečenih komadov.

Ivan Jerina v zaporu.

Ivan Jerina, ki je umoril svojega očeta na Vrhu, se je v zaporu popolnoma vdal v svojo usodo. Govori le malo. V nedeljo 16. decembra je spraveval službojučega paznika, koliko misli, da bo dobil za svoje dejanje. Dejal je, da bi ne zakrivil očetove smrti, ako bi bil oče boljši z družino. Jerina pride spomladi pred porotno sodišče.

Povarna za falzificiranje kolkov; glavni krivci aretirani v Sloveniji.

V Vojvodini se je osnovala družba petih članov, ki je na debelo ponarjala kolke po 100 in 1000 dinarjev ter jih spravljala v promet po svojih zaupnikih. Škoda znaša baje nad 100 milijonov dinarjev. Ponarejevalca se je najajala, kakor je sedaj dognano, na pustih Aladár. Ponarejevalsko družbo so tvorili lastnik puste Hippich, Löwy, Helfter, Batog in Herzog, vsi iz Novega Sada in Zemuna. Posel jim je sijajno uspeval ter so s polnimi rokami razmetavali denar. Večina krivcev je že pod ključem.

Ljubljanski dnevnik "Jutro" poroča: Glavni krivci v družbi falzifikatorjev kolkov po 100 in 1000 dinarjev, Lazar Hippich iz Novega Sada, je bil te dni ob priki obiska v gradu Mokrice na Dolenjskem aretirani. Kralj Alexander je minulo poletje obiskal a romantično situirani grad Hippich je baje že prej večkrat obiskal Mokrice ter se ponujal kot nešetar za prodajo gradu. Zadržani se je zopet pojavil v Mokricah ter je grajskim uslužbencem izjavil, da se kmalu zopet vrne kot novi lastnik mokriškega gradu. Iz Mokric — je izjavil — se pelje v Brezice, kjer bo kupil Hafnerjevo veleposestvo. Tam ga je dohitela zrada. V gostilni Kalin v Bregani je bil aretirani. Orožniki so prijem našli za več milijonov 1000-dinarških kolkov.

Tatvine v Ljubljani.

V zadnjih štirih mesecih je znanjkal iz raznih uradov in trgovin 12 pisalnih strojev, vrednih nad četr milijona kron. Tatvine prizarja očividno dobro organizirana tatniska družba, ki spravlja ukradeni stvari v denr na Hrvaškem. V noči na 17. decembra je znanjkal zopet iz zobe dekanata filozofske fakultete pisalni stroj, vreden 20.000 last sekretarja Viktorja Zalarja.

V nedeljo 16. decembra ponoči je neznan zlikovec vlomil v izložbeno okno trgovca Franca Klebena na Dolenjski cesti. Mikale so ga posebno steklenice konjaka in mila.

Trgovcu Francu Jakilu na Pojanski cesti je bil ukraden 1600 kron vreden kos usnja, v kint ljubljanski dvor pa prof. Štritu 10.000 K vredna siva suknja.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Hripavost

in kašelj sta zelo neprivjetna simptoma. Da preprečite težje posledice, vzemite

Severa's Cough Balsam

ki prinaša zažrtjeno in hitro pomoč. Imajte ga pri roki v hiši za zimske mesece.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte po lekarnah.

Severov Alineah za leto 1924

je našljen. Dobe se po vsaki lekarni zaostaj. Ali pišite nam.

W. T. SEVERA CO. RED RIVERS, IOWA

Peter Zgaga

Rojaki poročajo, da se jako zanimajo za to in oao stvar v našem listu. Veliko piko so imeeli na "Marijino povest", pa tudi "Zagonetnega in resničnega" ne morejo prehalviti.

Sicer je pa sila težko vsem ustreči. Če kaj napišeš, je temu polvolji. Onemu se pa do smrti zameriš.

Pa nič zato. Ker nimam drugega, bom tudi jaz napisal eno jako

"Zagonetno, toda resnično".

Živela sta dva brata. Prvem je bilo ime Kozma, drugemu pa Damjan. Pisala sta se Frluk. Kozma je pečlari, Damjan se je pa zabaval z lepo ženičo.

Stanovala sta v dvanadstropni hiši. V prvem flooru je prebival Kozma, v drugem pa Damjan. Oba sta bila ugledna in večje spoštovana. Razloček je bil le ta, da je bil Kozma debeel — 200 funtov je tehtal — Damjan je bil pa suh kot trska.

Nekega dne se je pa pripetila strašna nesreča.

Kozmi so ukradli avtomobil. Damjanu je pa žena umrla.

Avtomobil so ukradli — ni pomoli.

Žena je umrla — se bo že dobila pomoč.

Oba brata sta postala resna in prepredana. Prvi je žaloval za kar, drugi za ženo.

Sedla sta k mizi. Kozma v priščiju, Damjan v prvem nastropju, in začela premišljevat. Usmiljeno usodo tega sveta.

Zgodilo se je pa, da je prišel v tistem času v nasebino nov slovenski frančiškan, častivreden mož, kateremu ni šlo nič drugega po glavi kot kako da bi reveže tolažil.

Komaj se je v farovžu nekoliko pretegnil, so mu povedali, da je Frliku žena umrla in da so jo že pokopali.

— Tolažbe je treba — si je mislil ter jo ubral proti Frlukovim. Do hiše je šlo vse v redu, v hiši je bilo pa "zagonetno, toda resnično".

Potrkal je na vrata v prvem flooru ter je vprašal, če tukaj stanuje Frluk.

— Da, — je odvrnil Kozma žalosten. — Jaz sem Kozma Frluk.

Bil je žalosten ter je za karo žaloval. Brat Damjan je pa en floor više pretakal solze za svojo ženo.

Gospod je sedel h Kozmi ter ga pričel tolažiti:

— Le potolaži se, dragi rojak. Bog je dal, Bog je vzel. Češeno bodi njegovo ime. Vse je minljivo na tem svetu. Zgodi naj se božja volja. Potrepi je treba. Mlad si še, in mladina lahko pozablja. Ti bo pa Bog drugo dal. Le pameten moraš biti in ne smeš preveč žalovati. Človek misli, da ne more prenesti izgube, pa jo nazadnje je prenese. Nikar ne jokaj in nikar ne žaluj. Ščasoma boš že pozabil nanjo. Kljub temu jo pa imej vedno v dobrem spominu. Veliko je storila zate. Veliko je žrtvovala. Potolaži se, vse bo dobro, vse bo prav.

Tako ginljivo je govoril pater, da so stopile Kozmi solze v oči. Škoda, da se je pater zmotil. Njegove besede so bile namenjene Damjanu Frliku, ki je stanoval v drugem nadstropju, in kateremu je žena umrla.

Kozmi je bila pa samo kara ukradena.

In zato je odvrnil Kozma ter govoril o svoji ukradeni kari takole:

— Hvala vam lepa, pater, za tolažilne besede. Prav hvaležen sem vam. Toda po pravici vam povem: ni mi veliko žal zanjo,

Jugoslavanska Katoli. Jednosta
Ustanovljena 1. 1896
Inkorporirana 1. 190

GLAVNI URAD v ELY, MINN

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St. Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS RALANT, Box 106 Fearl Ave., Lorala, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 361, Ely, Minn.
Blagajnik nezplačanih smrtin: JOHN MOVEKN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOE V. GRAHEK, 205 American State Bank Bldg., 500 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZBASNIK, Room 205 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4522 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 210 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 5217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrževalni odbor:
VALENTIN FIRC, 750 London Rd., N. E. Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 283 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSEPH STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se v uradnih zadevah kakor tudi denarne pošiljave naj se pošljejo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošlje na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprotvejala naj se pošlje na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslavonom na obliin pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnete na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 5 člani ali članicami.

Dopis.

Farrell, Pa. Zagnulo se je leto 1923. Napolje je novo leto 1924. Kako bo za nas delavec v tekočem letu, nam pove bodočnost.

Preteklega leta so zopet o Božiu zapeli: "Slava Bogu na visavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje." Daleč je pa ta pesem od resnice. Nikjer ni miru na zemlji, in prav malo je ljudi, ki so dobre volje.

Kar se tiče delavskih razmer v letu 1923, jih ne morem hvaliti, a tudi ne toliko grajati. Do zdaj malo delah z vsakim dnem, kako bo v bodoče, bom poročal kasneje.

Kaj pomaga človeštvo, če zapoje himno o miru in dobri volji, ko tega mira nikjer ni, še manj je pa dobre volje. Dekler bo človeštvo

ker je bila že stara škatlja. Jaz sem precej težak, 250 funtov vagem. Dva ali tri mlada in suhe je lahko prenosa. Toda, če sem se jaz zavil nanjo, je začela puščati sapo spredaj in zadaj ...

Pozdrav! Jakob Jert.

Novo leto — novi začetek.

Mnogo v preteklem letu storjenih napak se lahko popravi v tem letu.

Ako niste v preteklem letu nič prihranili, namenite se hraniti v tem letu; ako ste v preteklem letu hranili, odločite se, v tem letu še več prihraniti.

SPECIAL INTEREST ACC'T

Posiljte Vaše Prihranke naši Banki na

kjer so Vam 4% obresti in neovrgljiva sigurnost zajamčena.

Vse vloge poslane nam do 10. januarja, 1924

obrestujejo se že od 1. januarja tako, da ne izgubite trimesečnih obresti.

Za denarne pošiljave in vse druge banone posle se vselej lahko zaupno obrnete na dobro poznato —

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galičije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojni.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino \$1.50

Leto 1924 bo precej ugodno za delavce te dežele.

Železniške bratovščine zahtevajo, naj se znova uveljavi mezdno lestvico iz leta 1920. — Če bi bila njihova zahteva sprejeta, bi se železničarjem povišala plača za 12 odstotkov. — Določbe za zavarovanje proti nezaposlenosti. — Gledališki igralci nameravajo zastavkati. — Posledice sklepov zadnje konvencije American Federation of Labor.

Poroča John J. Leary.

(Nadaljevanje članka, priobčenega zadnjo soboto.)

Zahteve "Big Four" železniških bratovščin, vložene pričetkom jeseni preteklega leta, naj se zopet uveljavi mezdno lestvico iz leta 1920, so sedaj predmet pogajanja z eksekutivnimi uradniki vseh železnic prvega razreda, lso v večini slučajev stavile proti-predloge in proti-zahteve v obliki kaznovanega prekurnega dela ter drugih izprememb. Sprejem zahteve železničarjev bi pomenjal povišanje plače za 12 odstotkov. Ta pogajanja se vrše v prijateljskem duhu in razpoloženju in splošno prevladuje v upravnih in unijskih krogih mnenje, da se ne bodo izcimile iz tega nikake zadrege in da bodo uveljavljene maloštevilne izpremembe, če sploh kakke.

Resnica v tem položaju je, da si ne ena ne druga stran ne želi zadreg in sicer bratovščine radi razkola v svojih vrstah, ki je bil posledica izjalovljenja stavke delavcev v železniških delavnicih in železnice radi stroškov katere so imele tekem stavke ter povsem naravne želje, da ne store ničesar, kar bi motilo njih sedanji ugodni položaj, tikajoč se zaslužkov in dobičkov.

Ena neprijetnih točk v splošnem položaju je položaj tekstilnih industrij. Predilnice na jugu, kjer so proizvodnja stroški majhni, so občutile učinek izvanredno visokih cen surovega bombaža in isto velja tudi glede predilnic v državah Nove Anglije, kjer so obratni stroški višji. Posledica tega je bilo dosti nezaposlenosti in lastnik predilnic na severu so pričeli govoriti o skrcenju plač kot pogoju za stalno uslužbenje delavcev. Celotna prekmornopoljož pa se je pričel izboljšavati, kot je razvidno iz obnove dela v nekaterih najbolj važnih predilnih podjetjih Nove Anglije ter tudi dejstva, da se je prenehalo razpravljati o znižanju delavskih plač v tej industriji.

Krojaška ali oblačilna industrija je tudi čutila učinek višjih cen za surovine. Tudi v tej industriji pa se obracajo razmere na boljše. Tekom tekočega leta se bodo najbrž pojavile v tej industriji zadrege, ko bodo junija meseca ugasnili kontrakti med International Ladies Garment Workers ter različnimi organizacijami delodajalcev.

Zahteve, katere hočejo staviti unijski voditelji, so številne ter vključujejo med drugim tudi določbe za zavarovanje proti nezaposlenosti ter zajamčene dobe zaposlenja. Glavne zahteve pa imajo za cilj izločenje takozvanih "sweat shopov", ki so sedaj prokletstvo tako za izdelovalca kot za unije.

Splošno se domneva, da ni več takih "sweat shopov" v New Yorku. Res je, da so bili precej korenito iztrebljeni pred par leti, ko se je nekako osemdeset odstotkov industrije nastanilo v modernih tvornicah. Danes proizvede takozvane "inside" delavnica, kot se imenuje naprava, kjer se izvrši celo delo na enem mestu, le majhen del oblek, opravljenih v mestu. Obleke se je izdelovalo v stotinah in stotinah kleti, podstrešnih iz lukenj v zidu in noben izdelovalec ne ve še danes, kakšni so delavski stroški njegovih tekmecev.

Če bo vsled tega prekinjeno delo v tej industriji, bo uživalo simpatije, če ne javno podporo boljšega dela izdelovalcev in v tem oziru bo ta stavka naravnost unikum ali posebnost med stavkami.

Nadaljna čudna stavka, ki preči v tekočem letu, je stavka igralcev. Dosti se je govorilo in še več pisalo glede dogovora, ki bi prepričal Equity, to je organizaciji igralcev ter proizvajalnim managerjem medsebojni spopad tekem poletja, a dejstvo je, da ni pričakovati nobenega dogovora in čeprav govorita obe stranki o miru in dobri volji napram vsem, sta tudi vedno pripravljena na boj.

Vsled sklepov zadnje konvencije American Federation of Labor v Portland, Oregon, bo vprizorila ta organizacija tekem sedanjega leta več organizacijskih kampanj, v glavnem med delavkami ter storila, kar bo v njeni moči, da pomaga pri organiziranju jeklarske industrije. Ta kampanja, ki se vrši sedaj že več mesecev, je dosedaj le malo napredovala in sicer v glavnem raditega, ker so sklenili voditelji te kampanje prvidno in počasi postopati ter organizirati najprvo strokovno izučene ljudi, mesto da bi se zanašali na organiziranje neizurjenih jeklarskih delavcev v masah, kot je storil to leta 1919 William Z. Foester tekem neuspešne in usodepolne jeklarske stavke. Vsled tega je jasno, da ne bo prišlo do zapletljajev v tej industriji tekem tekočega leta.

Organizirano delavsko gibanje se tudi pripravlja na boj proti nasledniku, če ne legitimnemu potomcu open shop sistema, ki vsaj za trez utek, z izjemo nekaterih krajev kot San Francisco, počiva in miruje. To je napad takozvanih "intelektualcev" na metode in osobje American Federation of Labor ter unij, zvezanih z njo.

Dosedaj se je omejila propaganda na takozvane liberalne in radikalne publikacije ter navalila na liste, ki so posvečali dosedaj več pozornosti literaturi kot pa delavskemu gibanju.

Oblika napada na to gibanje bo odvisna v veliki meri od razvoja tega gibanja, vendar pa se avtoritativno izjavlja, da bo ta napad uspešen.

Kljub omejitvam priseljevanj je opaziti precej obsežno prihajanje izurjenih mehanikov. To je prav posebno rez-

**Brezplačno! TA DRAGOCENA DARILA Brezplačno!
Z LABELNI
MAGNOLIA in STAR MLEKA**

VSAK dan potrebuje vsaka gospodinja pri svojih gospodinjskih potrebah mleko in sladkor. Varčne kuharice in dobre gospodinje kupujejo samo te vrste, kajti razen najboljšega mleka in sladkorja ima tudi vsak label na kani denarno vrednost. Gospodinje hranijo labelne ter dobivajo dragocena darila za svoj dom, kot jih vidite zgoraj na sliki. Mi kupujemo ta darila v velikih množinah in vsled tega so vredna dvakrat toliko kot bi morali ponavadi plačati zanje.

POSEBNA PONUDBA

Če izpolnete kupon v tem oglasu ter ga nesete v najbližjo premijsko trgovino kot so navedene spodaj, ali ga pa nam pošljete, boste dobili Ilustriran Seznam Daril in posebno Premijsko Karto, ki šteje 10 brezplačnih labelnov. Od odjemalca bo vzeta samo ena taka Premijska Karta s 40 ali več labelni.

Vsaka naša premijska trgovina bo vela to karto zaeno z nekaterimi ali z vsemi vašimi labelni s teh kan. Če ni v vašem mestu trgovine, kjer bi zamenjali labelne in posebno Premijsko Karto, pošljite nam zaeno s številko darila, ki je v Ilustriranem Seznamu Daril, in mi vam bomo poslali brezplačno.

NEW YORK CITY, N. Y.
44 Hudson Street
near Duane Street
434 West 42nd Street
near Ninth Ave
1427 Third Avenue
near 90th Street
61 East 125th Street
near Madison Avenue
578 Courtlandt Avenue
near 150th Street Bronx

BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue
near 4th Avenue
2 Sumner Avenue
near Broadway
LONG ISLAND CITY, N. Y.
44 Jackson Avenue
near 4th Street
NEWARK, N. J.
23 Warren Street
near Washington Street

JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street
near Newark Avenue
584 Summit Avenue
near Newark Ave
ELIZABETH, N. J.
1115 Elizabeth Avenue
near Broad Street
PATERSON, N. J.
325 Main Street
near Oliver Street

PASSAIC, N. J.
87 State Street
near Washington Place
BAYONNE, N. J.
325 Broadway
near 15th Street
PERTH AMBOY, N. J.
299 McClellan Street
near Smith Street
PHILADELPHIA, PA.
32 West Girard Avenue
near Front Street

Prijazno vas vabimo, da obiščite katerokoli naših trgovin, če imate labelne ali ne, da si ogledate veliko in privlačno zbirko koristnih in olesovalnih daril, katere lahko dobite povsem zastoj z vašimi labelni. Zagotovo vprašajte vašega trgovca za one Bordenove kane, ki dobavljajo drago cena darila za svoje labelne.

BORDEN'S PREMIUM CO., Inc.
44 Hudson Street New York City
JANUAR 8, 1924

Ta kupon mora biti izmenjen za Posobno Premijsko Karto tekem 15 dni izza zgoraj navedenega datuma.
IME .....

NASLOV .....

nično glede stavbinskih in gradilnih panog industrije ter je razvidno iz vedno naraščajočega števila potnih listov, katere so deponirali pri ameriških unijah angleški in nemški delavci, s kojih organizacijami imajo ameriške unije takozvane premestilne dogovore.

To je tudi razvidno iz razmer v kovinarskih strokah, kjer je dela v izobilici ter v tiskarski industriji. Canada prispeva k temu v veliki meri in dosti je bilo že pritožb iz gotovih krogov, da hočejo oropati Canadski dominiij zmornih delavcev. Tudi Mehika pošilja n atisoče napol izurjenih in izurjenih delavcev.

V splošnem govornjo je le malo ljudi, kojih mnenja imajo vrednost v delavskem-gibanju ali v skupini delodajalcev, ki bi pričakovali kako bistveno izpremembo v obstoječi postavi, koje pravomčnost bo potekla dne 1. junija. Zahteve onih, ki skušajo spravit v deželo večje število inozemskega dela, so se razredile na poziv, naj se napravi priseljeniško postavo "bolj elastično" ali prožno in naj se odstrani neenakosti v obstoječi postavi. Prečno razpoloženje v organiziranem delavskem gibanju je proti vsaki zakonodaji, ki bi v izdatni meri povečala prihajanje inozemskih delavcev, čeprav bi organizirano delo ne nasprotovalo izpremembam, ki bi odpravile take kričeče krivice kot je raztrganje družin.

Mnenje v vseh skupinah glede tega predmeta se glasi, da bo Kongres, ki ponavadi noče nastopiti v skrajno spornih zadevah na predvečer narodnih volitev. — podaljšal pravomčnost sedanje postave za eno leto — ter prelozil resnični boj glede tega vprašanja na poznejši čas. To je skrajno zaželjivo za one, ki hočejo odpraviti vse omejitve priseljevanja, ker vidijo izpreminjajoče se naziranje v južnih državah, odkoder je prišla večina glasov za omejevalne odredbe.

Ta preobrat, ki je v sedanjem času še neznatn, je posledica dejstva, da se zamorski delavci selijo v severne države in da pripisujejo poljedelski in industrijalni interesi južnih držav to preseljevanje domačega dela obstoječi priseljeniški postavi.

Slisna znamenja izpremenjenega mnenja opazimo tu-

di na Srednjem zapadu, kjer se ljudje ne more sprijazniti z mislijo, da je treba plačevati visoke plače poljedelskim delavcem.

Nekaj izpreembe v naziranjih opazimo tudi v izdelovalnih krogih, kjer so mogoče napravili čednost iz sile ter se glasi sedaj, da obstaja stvar, kateri pravimo izobilica inozemskega dela. Ta izprememba je našla izraza tekem razprav konference Narodnega industrijalnega konferenega sveta, ki je skušala, če mogoče, kristalizirati javno mnenje vsake baže glede tega predmeta.

Potne črtice.

A. J. Terbovec.

(Nadaljevanje.)

Zapustimo šumečo reko in proga sledi strugi malega potoka; kmalu se tudi zvije iz skalnih tesk. Privozimo na postajo. Cimarron, kjer je, v postajni restavraciji, pripravljeno kosilo za potnike, ki se niso kako drugače preskrbeli s prigrizkom.

Jedilnega voza vlak na tej progi nima. Od postaje Cimarron naprej začne vlak plezati v neko dolgočasno, golo hribovje. Višje in višje se spenjamo v številnih ovinkih. Na najvišji točki, katere ime sem pozabil, odstranijo eno ali dve posebni lokomotivi, nakan polzimo gladko navzdol, v čudovityh ovinkih, navzdol proti Montrose. Prostrana planjava obkroža malo, toda lično mestee. Kot je videti, pridelujejo v tej okolici največ sladkorne pese; pa tudi precej sadnega drevja se vidi. Tu se konča ozkotirna proga in se začne normalotirna.

V Delti se odecpi stranska proga na Somerset, kjer je precej znana slovenska naselbina. Stisnjena je ob gorski reki, med dvema visokima hriboma. Dasi kemp sama na sebi ni lepa od povprečnih premogarskih naselbin, jo dela precej prijazen (drevje, ki raste med hišami in ob reki, po zeleno obrasli hribi, katerih vrhunce krije sneg. V globoki, ozki dolini je zimski čas le par ur solca na dan.

V Somersetu sem našel znanee iz Utah, Kansasa, Washingtona in ne vem odkod še. Kljub visokemu podnebnju tudi tam dozore slastne krvavice in različne kapljice. Srkali smo jo iz vseh mogočih posod — od piskerea do tintnika. Celotno vino s kolaradskega grozdja sem pil tam; ne more se sicer primerjati kalifornijski ali ohijski kapljici, a boljše je vseeno kot vsi Blaževi žegni svete prohibicije. Tudi par "birthday

parties" sem bil deležen, a ker sem za sweet sixteen prestar, za happy fifty-two pa premlad, štet sem bil samo za častnega gosta.

Ob progi Somerset-Delta se širijo lepi nasadi sadnega drevja, posebno med postajama Bowie in Hotchkiss. Pridelujejo razno sadje, a največ je jabolk in breskev. Nižje proti Delti prevladuje alfalfa in sladkorna pesa. Po praznih poljih se pase živina, tu intam se vzdigujejo cele jate "blackbirds", vidiš posamezne šoje in srake, mestoma pa tudi zajca, prejiškega psa in male, gizlavo čopaste jerebice.

Potem pa zavezimo zopet k reki Gunnison, ki je tu že precej velika. Kmalu smo med golimi, kamenitimi ali peščenimi hribi. Kjer je malo prostora ob reki rasto velike topoli in vrbove; tudi divjega pelina ne manjka, vmeš pa se dolgočasi tuintam šop suhe trave. Reka dela ovinke in mi z njo. Milje in mlje daleč skoro enake slike. Kjer je ravnina ob reki dovolj velika, vidiš farmo. Velika dvigalna kolesa, katere gonijo voda, zajemajo vodo iz reke in jo izlivajo v žlebove, ki vodijo v jarke, kateri so razpeljani po poljih. Pozimi seveda ta kolesa počivajo, ker polje ne rabi vode. Tu intam vidiš neizogibno srako, jato splašenih jerebic steče od proge v grmovje, po reki se dostojanstveno vozijo divje rae. Par ur takih prizorov, za nameček smuknemo še skozi kak predor pa se hribi znižajo v griče, ti pa v ravnino, nakar privozimo v Grand Junction, kjer se obe progi D. V. R. G. W. železnice zopet združite. V okolici tega mesta, posebno v smeri proti Palisade so obširni sadovnjaki, ki so posebno krasni pomladi, ko sa posuti z belim in rožnatim evetjem, in jeseni, ko sadje dozori.

Vlak prvi naprej za solneem; s planjave zavozimo v skalovito sotesko. Reka tudi tu kaže pot. Zdi se, kot da je narava že v pradednih časih začrtala kod naj se položi železniške proge, ker v goratem zapadu slede iste, če le mogoče strugam rek in potokov. Na eni strani proge se peni reka, obrobjena z vrhjem in topoli, na drugi strani se, kot ogromno obzidje vlečejo skalne stene. Skalovlje je rjavo, ponekod gladko, kod izdolbeno in izbočeno v čudovite oblike. Vetrovi, voda, mraz in gorkota je marsikje izjedla kamjenje, da izgleda kot črvido. Le malo bornega rastlinstva je narava poškrpila po teh skalah, mi še tisto ima hud boj za obstanek.

Na rjavi skali naenkrat opazimo velik napis. V sredi je pokončna črta, vzdolžno od nje je zapisano Colorado, zapadno pa Utah. Brez vseh ceremonij smo prevozili mejo med omenjenima državama.

Za nami je ostala srebrna Colorado, dežela sladkih kolumbin, ki v tem času spe zimsko spanje in sanjajo o pomladnih solnčnih žarkih, ki jih bodo čez nekaj mesecev s poljubi poklicali, da s svojim zvončastimi cveti zvonijo na čast zmagoslavnemu pohodu mladce Vesne.

(Pride še.)

PREDRZNA ŽENSKA.

V neko broklynsko trgovino je prišla včeraj lepa mlada deklica v spremstvu mladega moškega. Rekla je, da hoče kupiti par ducaatov jaje. Ko je začel klerk pripravljati naročilo, je pognela revolver ter pognala njeगा m pet njegovih tovarišev v kot trgovine. Medtem je njen spremljevalec vzal iz blagajne nad 600 dolarjev. Pred odhodom je rekla deklica klerkom: Kdor se gane pred potekom petnajstih minut, bo imel pogreb v svoji družini.

KILO je ozdravil

Ko sem pred par leti vždeval telet naboj, sem jako poči. Zdravniki so mi rekli, da je moje edino upanje operacija. Pasovi se niso dobro obesali. Konečno sem pa dobil nekaj, s ar me je hitro in po, nainoma ozdravelo. Minila so leta in kila se ni nikdar povrnila. Če prileti svet, ki te tako delo kot mizar. Nisem bil operiran nisem izgubil časa, nisem izgubil slinosti. Jaz nimam ničesar naprodaj toda vas natančno povem, kako se lahko osvobodite brez operacije. Za pismo svet, Terbovec, M. P. Fullen, v. N. J. 426 K. Marcellus Avenue, Mannasqua, N. J. Napolje je, da izročeta to vas ter je pokličete drugim, ki so počen. Ohranili boge svetoje, ali pa za vsaj ustvarjati nesrečno bito ter strah in strah pred operacijo.

Nadaljna mednarodna vojna.

Združene države bodo sedele na platu ter gledale boj. — Medtem bodo pa kapitalisti pri Standard Oilu odločili, katera skupina jim bo nudila najvišjo ceno. — Petrolejska vojna med Anglijo in Francijo.

Poroča Upton Sinclair.

Pred par dnevi sem govoril z ne- have premoga za kurivo. Pred kim prijateljem, ki je vzrastel v bližini New Orleansa. Ena glavnih je razkrilo z notranjim go- točk vsakdanjega življenja v onih njem. Našlo se je tudi, da poveča starih dnevih so bile epidemije petrolej kot kurivo za ladje krožil- rmene mrzlice. Z veliko muko ni radij za nekako pet deset od- zvezana smrt je navalila na cele stotkov in da zmanjša prostor za občine, očividno iz neba, in zares stroje za nekako trideset odst. čudni so bili napori preplašenih trpinov, ki so skušali najti kak na- čin, kako bi usli tej kugi.

Splošno se je domnevalo, da bo dim pregnet mrzlice in v vseh mestih in krajih ste lahko videli grmade, pržigane v boju proti mrzlici. Nekateri so tudi domne- vali, da bo duh po jeshu pregnet mrzlice in vsled tega so nosili ljud- je v jeshu namočene gobe, prive- zane krog nosov. Drugi so misli- li, da okuži človeka stik s predme- ti, katere so imeli v rokah okru- ženi. Vsled tega so nosili rokavice, kadarkoli so šli ven ter se niso nikdar dotaknili denarja iz strahu pred infekcijo.

V toku časa pa se je znanstveni- ku posrečilo z mikroskopom ter poskusnimi tubami izolirati pov- zročitelja ali kal rmenne mrzlice in dokazati, da prenaša bolezen neka vrsta moskitov in da so bile grmade proti mrzlici koncem kon- ca vendarle koristne. Pokrivanje vodnih tankov ter polivanje moč- virij s petrolejem pa je bilo še do- sti bolj uspešno. Možgani človeka so premagali kugo rmenne mrzli- ce.

Poznamo pa še bolj strašno ku- go, ki se potika sedaj po zemlji in ki uničuje življenja tisočih ljud- ji, dočim je vzela rmena mrzlica le življenje posameznika. Ta ku- ga pa tudi ni omejena na tropične ali napol-tropične kraje. Obsega celo zemljo, in štirideset narodov je postalo žrtev njenih strahot.

Ta kuga je vojna in sedaj so posvetili znanstveniki svoje napo- re temu problemu. Ljudje se ne udajajo tem strašnim orgijam uničevanja radi veselja ni tudi ne iz sovraštva. Res je, da obstaja dosti plemenskih in narodnih predsodkov, vendar pa so ti pred- sodki umetni, ohranjeni pri živ- ljenju od politike reakcionarnih listov. Ljudje sami vedo le malo o tem in če se jim da priliko po- zabiti te predsodke, store to z naj- večjim veseljem.

Mislim na številne kraje, od tvornice pa do vseučilišč, kjer so ljudje iz štiridesetih različnih na- rodov mirno delovali drug poleg drugega. Če so imeli med seboj spore in nesporazume, so se tikali drugih stvari kot na plemenskih razlik in narodnostnih sovraštov.

Ravno pred izbruhom velik- vojne sem obiskal v Nemčiji ne- ko "evritmično" šolo, katero je vodil neki francoski govorec Švi- ear in katero so obiskovali Fran- cozi, Angleži, Italijani, Rusi, Av- strijci, Nemci, — torej vsi narodi, ki so skušali kmalo potem pomor- riti drug drugega.

Kal vojne je bila izolirana. Pred seboj imam majhno knjižico, ki pripoveduje o tem. Naslov knji- žice je: Oil and the Germs of War. Spisal jo je Scott Nearing, znanstvenik glede narodne ekono- mije, ki je bil pred desetim leti odpuščen z vseučilišča v Pennsylv- aniji od članov direktorata, ki so se ball nekaterih resnic, katere je učil svoje poslušalec.

Nearing ne tri, da je razkril on- to resnico glede vojne. On le spravl- ja dejstva v primerno obliko ter vam navaja veliko število razprav v nemškem, angleškem in franco- skem jeziku, ki vsebujejo podrobnosti. V naslednjem hočem na kratko obrazložiti to veliko maso informacij.

Angleški imperij se je pričel z ladjami, napravljenimi iz hrasta in Anglija je imela ta materijal in utči mornarje, ki so se postavl- ljali, da so njih srea iz hrastovite- ne. Nato, pa je prišlo razkritje- pare in angleški imperij je postal- je večji na temelju neomejene do-

To je navsezadnje pomenjalo, da so ladje, kurjene s petrolejem, približno dvakrat tako dobre kot ladje, kurjene s premogom in da bi poginil imperij temelječ na premogu. Vsled tega so pričeli angleški kapitalisti, ki vedo, da je njih življenje odvisno od ladij, grabiti petrolej, kjerkoli so ga dobili.

Da pa store to na skrivnem, so organizirali kompanije pod imo- zemske kinkami, kot naprimer Royal Dutch in Shell skupine, ki pa se last Angležev. Sedaj kontrolirajo večina petroleja v Me- hiki, Centralni in Južni Ameri- ki, v nizozemski iztočni Indiji ter v drugih delih sveta.

Nemčija je hotela "svoje mesto na soncu". Nemčija je hotela mornarico, kurjeno s petrolejem in Nemei so skušali zgraditi žele- znico iz Berlina v Bagdad, da dobe ves petrolej iz Mezopotamije, Perzije, in Kavkaza. Angleži, Francozi, Rusi in Italijani so se združili, da preprečijo to in vsled tega smo imeli svetovno vojno za petrolej.

Povedali so nam, da ima ta vo- jna namen končati vojno za vedno, a mož, ki nam je povedal to, je bil vzgojen kot duhovnik, politik in odvjetnik, — ne pa kot znan- pisec, narodni ekonom ter špeci- jalist glede petrolejskih strojev ter petrolejskih finane.

Prezrl je dejstvo, da bi se mor- ali Angleži, Francozi in Italijani po uničenju nemške petrolejske industrije dogovorili glede razde- litve plena in da tega sploh ne bodo mogli storiti, ker bi vsak za- hteval vse. Prezrl je tudi dejstvo, da vse petrolejske dobe Združenih držav skrajno omejeje in da ima Standard Oil Kompanija — ali prazaprav dva in trideset Stan- dard Oil kompanij, katere je ustvari- lo največje sodišče Združenih držav — že deset ali dvajset let moč izločiti vsakega predsednika in vsako politično stranko, ki bi se na agresiven način umešavala v na- črte Standard Oila, da zadrži Royal Dutch in Shell skupine angleških kapitalistov od mono- poliziranja petroleja v Mehiki, Guatemali, Nicaragu, Columbiji in Venezueli, da ne govorimo o Mezopotamiji in Kavkazu.

Sedaj pa se skuša Francija po- lastiti petroleja na Bližnjem iz- toku in tudi Italijo skuša doseči zase isto. Anglija pa se skuša zvezati z Italijo, da izloči Fran- cijo. Združene države so si prilo- rile pot v Mehiko ter Centralno in Južno Ameriko ter tudi v Mezo- potamijo ter druge odaljene točke sveta.

Oglejte si pisma Walter J. Page-a ter čitajte kako je ta ame- riški poslanik v Angliji razbil načrte lorda Cowdraya, tega an- gleškega Rockefellerja Nato bo- ste razumeli, za kaj so diplomate- je, celo terejijsko pobožni ame- riški diplomate. Videli boste tudi krali vojne, delujoče v telesih žr- tev.

Prihodnja vojna se kaj hitro bliža ter bo petrolejska vojna med Francijo in Anglijo. Tudi Italija se je bo udeležila, Rusija, Nemci- ja in Poljska ter vse centralno- evropske države.

Združene države bodo sedele na platu ter zasledovale potek vojne, dokler ne bodo kapitalisti Stan- dard Oila sklenili, katera skupina borilcev jim bo nudila najvišje cene. Nato se bodo lotile dela propagandne agencije petrolej- skih industrij in v enem mesecu ali dveh bo vsak dober, patriotičen

NEMIRI V AVSTRAALJI.

V Melbourne in drugih avstralskih mestih so zaštrajkali policisti zastran slabe plače. Prebivalci so bili nekaj časa napol divji. V mestu so se namreč pojavile roparske bande, ki so neusmi- ljeno plenile po trgovinah, privatnih stanovanjih in bankah. Občinske uprave so najele ne- kaj začasnih policistov, ki pa niso bili kos položaju. Slika nam predstavlja prizor pred ne- ko banko v Melbourne.

Vedno več ljudi izgine brez sledu.

Poroča M. Abbott.

Nekako 23 odstoikov več ljudi je izginilo v mestu New Yorku tekom prvih devetih mesecev leta 1923 kot pa v isti dobi prejšnjega leta.

To dejstvo zaznamujejo zapisi kapitana Aydesa, načelnika urada za pogrešane osebe. Kapitan pa je reknel, da obstaja nadalje- dejstvo in sicer, da človek sicer najlažje izgine v New Yorku, da pa je zanj najtežje ostati skrit v tem mestu.

Številke, sestavljene iz pregle- da, katerega je sestavila zveza društev za pomoč potnikov, ka-

Amerikance vedel, da je to vojna za civilizacijo in demokracijo.

Jaz živim v bližini nekega no- vega petrolejskega polja. Neka- teri moji prijatelji so postali bo- gati, a drugi so obogateli, a nato zopet obubožali. Jaz sem bil kot znanstvenik z mikroskopom ter zasledoval življensko zgodovino posameznih kali. Videl sem petro- lejski "boom" v nekem californij- skem mestu, ki je bilo popolnoma razdeljeno v lote. Videl sem last- inke teh lotov ali parcel, kako sose združevali v skupine, jih razdirali ter se prepirali med seboj. Videl sem majhne svetovne vojne, ki so se vršile v enem samem mestnem bloku.

Kali vojne izločujejo v telesih svojih žrtev strašne strupe pohle- pa, ljubosumnosti in sovraštva in uboge žrtve se lotijo nato uniče- vanja sreče svojih sosedov in ko- store to, uničijo tudi svojo lastno srečo.

Tri četrtime denarja, napravele- nega v pokrajini južne Californije, se je potrošilo radi preveč tes- nega vrtanja. Nekako pol ducata vrelcev izvrtate na enem samem mestnem bloku, kajti če ne boste sami izvrtali vrelca prvi, ga bo izvrtal lastnik sosednega lota ter vam vzel ves petrolej. Tri četrti- ne dobička, katerega bi lahko ime- lo človeštvo od petroleja, gre vsled tega za brezkoristne tučnje v tleh brezkoristni les, postavljen v zrak.

Natančno ista stvar se dogaja v narodnem obsegu. Kapitalisti se namreč ne morejo dogovoriti glede primerne razdelitve petroleja in vsled tega bankerotirajo same se- be, ko hočejo vzeti petrolej svo- gaje sosedu.

Soglasno s statistikami urada Združenih držav za standarde je izdala naša vlada za plačevanje preteklih vojn in za priprave za bodoče vojne leta 1920, torej v letu miru, celih tri in devetdeset od- stotkov svojih narodnih dohod- kov.

Z drugimi besedami rečeno smo izdali eno štirinajstino vseh svojih energij za grajenje človeške- ga življenja ter izdali trinajest štirinajstino svoje energije za uničevanje človeških življenj. Nato pa se še vprašujemo, zakaj pošilja Bog toliko nesreče na svet.

žejo, da je leta 1922 v 37 mestih izginilo v celem 31.638 moških, žensk in otrok, med katerimi jih je bilo približno 2500, katerih ni- so našli do sestave poročila. Iz 33 mest je izginilo 11.000 žensk in deklice in osem odstoikov teh, torej več kot devetsto pogrešajo še sedaj.

Zapiski kapitana Aydesa pa ka- žejo dosti manjše odstotke v šte- vilu pogrešanih. V prvih devetih mesecih leta 1923 se je prijavilo newyorskemu uradu za pogrešane 6759 moških, žensk in otrok. — Od teh so jih našli samo 6304, — vsled česar niso našli 455 ljudi.

Mesece za mesecem in leto za letom bo postajalo število stalno pogrešanih manjše, ko se bo iz- vedelo za usodo skoro vsakega posameznega.

Kapitan Ayres je mnenja, da ni med temi pogrešanimi dosti mrtvih. Sempatam pojasni skriv- nost kak samomor. Isto stori v nekaterih slučajih umor. Abra- ham Becker iz Bronxa je sporo- čil, da je njegova žena izginila in policija je našla končno njego- vo truplo v jami, kjer jo je za- kopal.

Taki slučajji pa so redki. — V splošnem žive po mnenju kapita- na trajno pogrešane osebe se na- preprij, najraje pod kakim izmiš- ljenim imenom. Taki ljudje se hoteli izginiti s površja in to se jim je tudi posrečilo. V naravnem poteku dogodkov umrjejo tudi taki ljudje in njih smrt raz- krije njih pravo identičnost, ali pa tudi ne.

Zakaj pa izginejo taki ljudje? Kapitan Ayres se je zasmel, ko mu je bilo stavljeno tako vpra- šanje. On ni ničinen glede tega predmeta, ker je našel, da vodijo take ljudi povsem človeški moti- vi, katere je povsem lahko razu- meti.

— Naši rekordi bi pomenjal- bogato polje za vsakega, ki bi si vzel toliko časa, da bi statistično preštudiral vzroke, zakaj zapu- ste ljudje svoj dom, — je reknel. — Mi tega ne moremo storiti, — ker smo preveč zaposleni z iska- njem samim. Na temelju splošne- ga opazovanja pa lahko rečem, da moški največ izginejo radi do- mačih nezadovoljstev ali neuspe- ha v trgovini ali obrti. Ženske iz- ginejo ponavadi radi domačih razmer, in mladi, moški in žen- ske, v glavnem radi slabih doma- čih razmer in tudi iz pustolovst- va.

— Od 6579 ljudi, katere se je pogrešalo v prvih devetih mese- cih leta 1923 v New Yorku, je bi- lo nekako petinpetdeset odstot- kom moških in dekčkov. To je pri- bližno običajno razmerje med o- bema spoloma.

— Nobene zabave in nobenega resničnega počitka ni v domo- vih preobljudenega mesta. Mladi in starejši ljudje se pogosto na- veličajo doma ter sklenejo oditi. Število izginolih ljudi pa ni ni-

— kakor večje v revnejših delih me- sta kakor v boljših.

Po mojem mnenju so ljud- je ki žive v bolj natlačenih mest- nih delih, bolj mirnega in filo- zofskega značaja ter lažje pre- sejo nepravilnosti življenja kot pa ljudje, ki se morajo boriti z manj mogočnimi ovirami. Pogosto se pripeti, da gre na počitnice mož, ki ima dober dom ter mirno ženo. Počasi se naveliča teh "počitnic" ter se vrne, ali pa ga je sram ter se nikdar več ne vrne.

Ženske se naveličajo svoje- ga doma, ker domnevajo, da so nesrečne, ali pa mislijo, da bodo drugod bolj srečne, naker nena- doma izginejo. Ta nakana pa se ženskam manj pogosto posreči, ker nasledimo sorazmerno več de- klie in žena, kot pa moških in dekčkov.

Mladi ljudje postanejo ne- mirni. Dom jim ne ugaja in več- silih je njih nezadovoljstvo ne- upravičeno, večasih pa upraviče- no. Duh pustolovstva pa jih sili neprestano, naj poskusijo kaj drugega in vsled tega izginejo nekega lepega dne. To pa ne po- menja v vsakem slučaju nesreče, niti pri deklicah ne. Pogosto naj- demo deklice po poštenih službah pod izmišljenim imenom. Pogosto se tudi vrnejo iz svoje proste vro- le. V preteklem letu je bilo pri- javljenih 1550 deklic in več kot 98 odstoikov teh smo izsledili.

Pogosti so pa tudi slučajji duševnih neredom — je nadalje- val kapitan. Takozvana afazija ali izguba spomina, o kateri toli- ko čenčajo časniskarski poročalci, pa je le v najbolj redkih slu- čajih pravo pojasnilo. Mi smo imeli le dva ali tri take slučaje. To pojasnilo skušajo ponavadi u- veljaviti prijatelji izgubljenega ali izgubljene, ne pa izgubljeni ali pogrešani sami ter zdravniki, ki jih preiščejo.

Nato pa je prišlo zelo važno vprašanje, zakaj je namreč do- bil urad za pogrešane osebe celih 23 odstoikov več prijav- o takih ljudeh kot pa v preteklem mesec- eu?

— En vzrok je večja možnost seliti se, — je odvrnil. — Lahko je sestti v avtomobil ter biti zve- čer tristo milj proč, ne da bi pu- stil človek za seboj kako večjo sled.

— Razen tega pa ustvarjajo razmere v mesjih vedno več ne- zadovoljstva, vsled katerega po- skušajo ljudje izginiti ter pričeti kje drugod z novim življenjem.

Razentega pa je v tako ve- likem mestu kot je New York vedno lažje storiti vsakovrstne stvari, ne da bi zadeli pri tem na človeka, ki vas pozna. Moški lah- ko preživijo velik del svojega časa z žensko, ki ni njegova žena, in deček ali deklica lahko zaideta v slabo družbo, ne da bi se ju spoznalo in s tem v stike, vsled katerih končno ta ali oni izgine za nedoloben čas. V majhnem kraju, kjer vsakdo pozna vsake- ga drugega in kjer najdete vse- povsod znanec, bi prvi korak po- vzročil škandal, ki bi zamoril v kali idejo dotičnega, da izgine s pozornice.

Iskanje demantov v Južni Ameriki.

Edina ženska, ki ima pravico iskati demante v angleški Guiani, pripoveduje o svojih doživljajih in ekspedicijah ob reki Ma- zazaruni navzgor, odkoder se je vrnila z večjim številom drago- cenih kamenov.

Poroča Gwen Richardson.

— Ko sem se napolila na prvo demantno ekspedicijo v južno- ameriških divjinah, me je čudno trafil misel na trenutek, ko bom našla prvi demant. Ko pa sem ga dejanski našla v sren džunglje, na tisoče milj od doma in prijat- eljev, se je prvotna misel izpre- menila v drugo, še silnejšo. Skraj- no razburljiva je bila misel, da bom v naslednji uri mogoče naš- la še večji kamen, še belejši, mo- drejši ter še večje vrednosti.

— Ta mikavnost me je držala celih šest mesecev v očarljivi ob- ljubljeni deželi, v gorenji angleš- ki Guiani. Potrebni zalog sem imela le za tri mesece in v drugi polovici svojih doživljajev sem morala kupovati živila z deman- ti. Če jih ima človek dosti, jih par ne pogreša.

— Svoj največji demant sem našla v Illoma, 200 milj dalje navzgor ob reki Mazaruni, dalje kot je kedaj prodrla kaka bela ženska. Dobila sem pozneje še več demantov, ki so bili slinči temu prvemu, a nobenega, ki bi ga prekašal. Zdelo se mi je, da b- morala ostati le še en dan in da bi našla večji demant. Kljub temu pa sem prišla po reki navzdol s precej veliko škatljico, polno dragocennih kamenov. Bila sem srečna.

— Kako pa sem se lotila iska- nja demantov v oddaljenih divj- njah? To nam pojasnjuje hrepe- nenje po doživljajih, ki se večasih loti človeka z vso silo.

— Igrala sem eno leto poprej v neki londonski gledališki druž- bi, ki je potovala po Južni Ameri- ki in Zapadni Indiji. Tekom bi- vanja v Georgetown, angleška Guiana, smo čuli čudovite pove- sti o črneih, ki so šli brez denar- ja proti demantnim poljem ob reki Mazaruni ter se vrnili z ve- likimi premoženji. Maloštevilni beli ljudje, ki so prodrli tako vi- soko, so navdušeno govorili o ro- mantičnih krasotah gozdov, o razburljivih doživljajih, katere nudi dolgo in nevarno potovanje po reki navzgor ter o zlategem loncu, ali prazaprav vreči deman- tov, ki predstavlja nagrado za drzneza potnika konecem potova- nja. Nato so mi pokazali par Ma- zazaruni demantov. Ti mlečno-beli modnikasti ali rožnati kameni so predstavljali vrednost \$65.000. Nato sem sklenila, da bom samu odšla na ekspedicijo po reki Ma- zazaruni navzgor, ko se mi bo pr- vič nudila prilika za to. Ta pri- lika pa je prišla hitreje kot sem upala.

— Izbiranje opreme je bilo že sa- moosebni zanimivo. Kupila sem si flanelne srajce in hlače ter tež- ke in visoke armadne škornje, ki so bili tako trdni, da bi lahko stopala po kačah. Nabavila sem si tudi visoke škornje iz gumija, za hojo preko močvirij in skozi potoke. Nabavila sem si tudi zep- len šotor iz platna, mreže za per- moskite in druge stvari, spada- joče v šotor. Kupila sem si tudi zaloge živil za šestnajst tednov ter nato odpotovala.

— Moj prvi cilj je bil George- town. Tam pa mi je angleška vla- da delala težkoče. Ni mi hotela dovoliti potovanja v kraje, kjer bi ne bil blizu kak bel človek. — Pričela sem izgubljati upanje, da bom mogla ob reki navzgor, ko sem se sestala z nekim Angležem majorjem Blake-om, ki je imel ozemlja ob Mazaruni reki ter se hotel udeležiti ekspedicije ob re- ki navzgor. Takoj sem sklenila na temelju katerega naj bi naje- la jaz nosače, kontraktne delav- ce, naker bi šla skupaj ter priče- la delati na njegovem zemljišču. Dobiček naj bi si razdelila. Za precejšen del uspeha svoje eks- pedicije se moram zahvaliti ve- likemu poznavanju majorja gle- de razmer v južnoameriških de- želah, njegovemu pogumu, taktu in osebni pomoči.

Ta vas, ležeča na stoku treh

rek, Essequibo, Mazaruni in Cu- yuni, je praveat pandemij lov- cev na demante. Črnei, Indijanci, spekulantje vsake vrste predstav- ljajo čudovit svet, poln razbur-jenja, kajti ti ljudje zapuščajo civilizacijo da si pridobe v krat- kem času premoženje ali pa prih- ajajo iz divjin v civilizacijo, s pridobljenimi bogastvi. Nezman-erno zauzivanje ruma povečuje že- itak velikanski hrup.

— Iz tega človeškega kaosa sem sestavila svojo posadko, — kapitana, krmarja, štiri kontrakt- ne može in dvanajst kopačev, da veslajo. Dvajset čevljev dolg od- prt čoln, imenovan Indiana, v katerem naj bi napravili dolgo potovanje, smo nato obložili ter natovorili.

Končno sredi vročine dneva smo se odpeljali po reki navzgor. Čoln je bil obložen do varnost- erte s tovorom, posadko, majo- jem, menoj, Leonoro, mojo ind- jansko strelnico, krmarjem, nje- govim psom ter tremi kokošmi ter strašno pijanim kapitanom. Množica na bregu nam je mahal- la z robei v slovo. Veslači so prišli za vesla, pričeli peti dolgočasno popevko in čoln se je pričel pomikati po reki navzgor. Pričelo se je moje veliko pustolovstvo.

— Mazaruni reka, ki je v svo- jih gorenjih delih pravcata z de- manti posuta džungla, je ena naj- bolj bedasto se vijočih rek na svetu. Polna je izdajalskih brzih, skritih čeri ter zavratnih križnih tokov. Neštevilni slapovi padajo preko deloma odkritih ali prikri- tih skal in čeri in treba je najti prehod. Celi gorenji tok reke je razcepjen v neštevilne "itabus" indijanski izraz za majhne kana- le med dvema otokoma ali med otokom in celino. Številni taki kanali ali prehodi so zelo lepi. Drevesa na bregovih stezajo na široko svoje veje in predstavljajo pogosto popolen lok. Po velikans- ki vročini na soncu je vožnja skozi take kanale, v senci in hlad- no vodo pod seboj, velik užitek.

Ponoči smo pogosto kampirali na majhnih otokih, na katerih ži- ve Bovianders, — napol Indijan- ci in napol črnei. Beseda je po- kvarjena iz izraza "Beyond yon- der". Večinoma pa smo kampira- li ob bregu reke. Može so obesi- li na drevesa svoje mreže, napra- vili velik ogenj ter prižgali sve- tilke, da zadrže neljube goste v obliki vampirjev ali krvosesnih netopirjev. Očarljivo je bilo po- čivati v velikem zelenem šotoru, — pod sijajnim tropičnim nebom pod velikanskimi drevesi ter sredi delikatnega duha.

Tri in dvajset dni smo bili že na poti iz Indiane. Čeprav je bi- lo potovanje nad vse čudovito, je pomenjalo po dolgih dnevih vendar pravo olajšanje, ko smo pristali na določenem mestu. Tam naj bi se pričel lov na demante.

Ozemlje, katero smo hoteli pre- iskati, je obstojalo iz približno treh tisoč akrov, stezajočih se ob vznožju Illoma gorovja. Vsa zna- menja so kazala, da je bilo ozem- lje bogato na demantih.

Bila sem prva ženska, ki sem se udeležila ekspedicije na de- mante, in ni trajalo dolgo časa, ko sem našla, zakaj se niso žen- ske že prej lotile tega. Iskanje ob potokih je bilo spojeno s prema- ganjem skoro nepremagljivih tež- koč, sredi globokih močvirij ter strmih, gosto obrašenih gričev. Neizmerne so bile težave pri pre- važanju zalog.

Našla sem dosti demantov, ne- kaj resnično finih, posebno pa demante rožnate barve, za katere se plačuje visoke cene. V godo- vih angleške Guiane leže velikans- ka bogastva. Kdor je priprav- len kljubovati nevarnostim, si lahko nabavi premoženje.

ŠE BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ- VEČJI SLOVENSKE DNEV- NIK V LIDI PRISVAJA...

Zagonetno, toda resnično.

Postanek Pinkertonovih.

(Nadaljevanje.)

Krog leta 1880 je imela Erie železnica zaposlenih nad tisoč mož v svojih delavnicah v Susquehanna in vsaki teden je poslala banka družbe v New Yorku \$40,00 za izplačevanje delavcev ter druge stroške na Susquehanna National Bank s posredovanjem United States Express Company, v koje posesti je ostal denar približno dvajset ur.

Pozno nekega večera je dospela dragocena vreča v Susquehanna in zaprl so jo v blagajno ekspresne družbe na železniški postaji v Susquehanna, dokler bi ne prišel po denar uradnik iz banke. Zjutraj pa so našli, da je vseboval paket mesto \$40,000 le rjave izrezke navadnega papirja.

Ekspresna družba, ki je bila odgovorna za izgubo, je obvestila Pinkertonov zavod in Robert Pinkerton je kmalu prišel v Susquehanna. Noč in dan je zasliševal uslužbenec družbe, kajti prepričan je bil da živi tat v Susquehanni.

Ker ni mogel najti med uslužbenici železnice ter ekspresne družbe nobenega osumljenega, se je lotil ogromne naloge, da naslednje vsakega možnega, vsako žensko in vsakega otroka v Susquehanni. Pri tem je razkril, da je bil odsoten neki George Proctor, delovodja v železniški tvornici za kotle, ki bi moral stanovati v neki hiši, katero so pokazali Pinkertonu. Mrs. Proctor mu je povedala, da je njen mož približno pred enim mesecem odpotoval v Buffalo po poslih Robert Pinkerton je pričel iskati tam ter ugotovil, da je špekuliral delovodja s petrolejskimi akcijami, za kar je bilo treba še vedno par tisoč dolarjev.

Mogoče pa si je denar prihranil, — je menil Pinkerton ter se vrnil v Susquehanna, da se tozadevno informira. Sodelavci Proctorja pa so se smejal naglas, ko jih je izpraševal glede varnosti delovodje. Rekli so, da ni George nikdar varčeval, da je imel redkocedaj denar, ker je svojo plačo vedno takoj izdal.

Od tedaj naprej pa se je obelil Pinkerton na pete Proctorja. Ugotovil je, da je imel Proctor prijatelje v Canadi, ki so bili zločinski zločinci. Našel je tudi račune, glaseče se na visoke svote, katere je poravnal Proctor kmalu po izvršenem ropu ter izvedel, da je bil delovodja preje vedno v finančnih težkočah. Ko je Pinkerton konečno arretiral Proctorja, je padel slednji na kolena pred detektivom ter priznal, da sta ga zapeljala dva profesionalna zločincea, Martin in Collins.

Pinkerton je sklenil prijeti Martina in Collinsa ter porabiti Proctorja kot državno pričjo, da doseže na ta način obsodbo obeh profesionalnih zločincev. Vrjel je izjavi Proctorja, da je bil preje pošten, zanesljiv delavec ter mu dovolil ostati doma, če bi obljubil, da bo obvestil Pinkertonov urad o vseh svojih kretnjah. Proctor, ki je bil vesel, da mu ni treba v ječo, je to tudi obljubil. Pinkerton pa se je zmotil, ko je smatral Proctorja za poštenega delavca, katerega so zavedli drugi v zločin. Proctor je bil v resnici še dotikrat prekanovan zločinec in pri prvi priliki je prelomil svojo obljubo ter pobegnol.

Nato pa je dal Pinkerton v listih objaviti vest, da išče policija Proctorja in njegove prijatelje v Canadi v zvezi z nekim vlomom, ki je bil izvršen tamkaj. Ta novica je napotila Proctorja in njegova dva tovariša, Martina in Collinsa, da zbeže zopet v Združene države. Ko pa so kupili na neki kanadski železniški postaji vozne listke, je stal neki Pinkertonov detektiv za njimi ter brzojavil svojemu šefu, ki je čakal na kanadski meji ter stopil tam na vlak. Našel pa je Proctorja, kajti oba ostala dva zločincea sta spotoma skočila iz vlaka.

Proctor je bil aretiran ter priznal v tem slučaju vse. Z velikim ponosom je pripovedoval da je znan v zločinskih krogih kot "kralj vlomilcev" in da si je znal preskrbeti vošeni odtis ključa blagajne ekspresne družbe, nakar je napravil ključ. S pomočjo Martina in Collinsa je nato izvršil rop ter dobil tretino plena, katerega je zakopal v stekleno posodo nekje na svojem vrtu, ne da bi vedela za to njegova žena.

Nadaljna dva tedna je še ostal v delavnici ter zabavljal z drugimi vred na policijo, ker ni mogla zasaiti roparjev. Nato je pustil službo ter se napotil v Buffalo. Bil je strasten igralec ter zaigral ves svoj denar. Radi tega ropa je bil obsojen na dolgoletno ječo, a njegovih dveh tovarišev niso nikdar zasledili.

III.

Pred par leti je vzela bogata vdova, Mrs. Willet v službo kot spremljevalko neko mlado Francozinjo, po imenu Jeanette Villiers in ta ji je redstvala nekega večera v hotelu lepega in elegantnega mladega gospoda Halliota, v katerega se je vdova na mestu zaljubila.

Halliot pa je naenkrat nevarno zbolel ter dal poklicati vdovo Willet k svoji postelji. Rekel je, da umira in da ji mora nekaj priznati. On ni samec, kot je rekel preje. Miss Villiers je njegova žena ter bo postala kmalu mati.

Globoko ginjena je izjavila Mrs. Willett, da bo skrbela za Jeanetto in njenega otroka. Celo onesvestila se je in odesli so jo morali z sobe umirajočega. Kmalu nato so ji sporočili, da je Halliot umrl. Jeanette je šla k pogrebu, a Mrs. Willett je morala ostati doma, ker bi ne mogla prenesti razburjenja.

Vdova je držala svojo besedo. Ko je Jeanette par tednov pozneje rodila dete, je prepisala Mrs. Willett: nanjo \$50,000 ter ji dala tudi svaj dragoceni nakit. Kmalu nato pa je izginila "gospodična" z otrokom.

Mrs. Willett je bila ogorčena, če je kdo namignol, da ni v celi zadevi nekaj v redu. Nikdo si ni smel drzniti, da bi vrgel senco na spomin ljubjenega moža. Njen pravni zastopnik pa je postal pozoren ter dal Allan Pinkertonu naročilo, naj pojasni celi zadevo. Ta pa je kmalu razkril, da gre v tem slučaju, za drzne sleparije

Zasledoval je sledove nekega uradnika, ki je bil odpuščen iz nekega hotela, v katerem je stanovala Mrs. Willett ter našel, da se je ta uslužbenec pogosto mudil v službi Halliota. Mrs. Willett ni hotela izprva vrjeti, da ni Halliot mrtev, temveč da živi v Jeanette Villier v St. Louisu, kot so ugotovili Pinkertonovi detektivi po kratkem iskanju. Halliot in Jeanette sta bila že dolgo poročena, ko je stopila Francozinja v službo vdove v namenu, da ugledi svojemu možu pot, da bi lahko nastopil kot samec. Ko si je enkrat pridobil zaupanje Mrs. Willett, je vprizoril Halliot burko svojo težko boleznijo in smrti ter napotil s tem zaljubljeno vdovo k obljubi, da bo skrbela za Jeanette ter ji naklonila večjo svoto denarja.

(Konec sledi.)

Iz Jugoslavije.

Razbojniški napad na avto.

Dne 13. dec. zvečer so v Sv. Nedelja na Hrvatskem razbojnik napadli osebni avto, ki ga je vozil rudarski ravnatelj družbe "Mirna", Albert Ueresanek. Z ravnateljem je sedel v avtu tudi šofer Janko Inkret. Najprej je eden izmed napadalec prisilil ravnatelja, da je usytil avto, nato pa z nožem napadel Inkreta. Drugi napadalec se je lotil ravnatelja, ki na ga je krepko prijel z eno roko, ločim je z druge dirgiral avto. Pri prvih hihšah so prisločili na jomoč kmetje, ki so ukrotili v avtu nahajajočega se razbojnika. Ravnatelj je šele tedaj opazil, da ni njegovga šoferja Inkreta. Zato se je vrnil in ga našel v mlaki krvi. Odpeljal ga je takoj v Samor, kjer je dobil prvo zdravniško pomoč, nato pa v Zagreb v bolnico. Razbojnik, ki ga je ravnatelj pripeljal v Sv. Nedeljo, je bil zročn orožnikom. Ravnatelj je bil v boju z napadalec, ki jih je bilo skupno šest, živčni napad.

Francija in Jugoslavija.

Angleški listi pondarjajo v zadnjem času, da išče Francija nova amanje politična pota. Predvsem gre Francija za tem, da odstrani nesoglasja z Anglijo in da se posebno pogodbo sklene anglo-francoska zveza. V tej smeri izvaja Francija živahno akcijo in francoski krogi v Londonu posebno opozarjajo angleške kroge na italijansko-španske načrte v Sredozemskem morju. Poskušajo se približati Angliji za to, da privoli v protiakcijo, ki jo misli Francija zvesti proti italijansko-španski bloku. Francija začenja odvrtati svojo pozornost od Srednje Evrope in jo posvečati situaciji na Sredozemskem morju. "Daily Telegraph" trdi, da so bili za časa bivanja kralja Aleksandra v Parizu začetni dogovori, ki imajo veliki politični, vojaški in finančni pomen. Pri teh razgovorih so se baje tretirala vprašanja, o katerih se dosedaj ni vodilo računa, ti pa so zelo važna. O vprašanjih reče se ni govorilo. Odklonitev škoslovaške, da sklene s Francijo vojaško konvencijo po poljem vzorec, in dejstvo, da je Rumunija preveč zaposlena z notranji težavami, sta napotila Francijo, da se obrne na Jugoslavijo, ki ima močno vojsko. Italijansko-španski sporazum je torej imel za posledico, da Francija stopi v čim esneje vozi z Jugoslavijo. Najnove zavzame Francija tudi bolj prijateljsko držanje nasproti Graciji. Iz tega bi se kmalo imela ustvariti jugoslovansko-grška zveza pod francosko egido. Na ta način bi mogli Francija in Jugoslavija v slučaju vojne, ako bi Italija aprla Jadransko morje, vzdržati igurne zveze preko Soluna.

Odljučna gosta v Jugoslaviji.

Dne 16. decembra zvečer je iz Beograda prispela v Zagreb dvoje gl. reprezentantov Rockefellerje fundacije, in sicer generalni avnatelj Russel in ravnatelj evropske podružnice te fundacije, Inn. Ta dva reprezentanta se daljasa pregledujeta zdravstveno stanje evropskih držav. V Jugoslaviji sta obiskala zdravstvene institucije v Srbiji, Vojvodini in Bosni. Iz Zagreba prideta tudi v ljubljano, da pregledata tudi naše kraje. Že doslej sta ugotovila, da se je za izboljšanje zdravstvenih razmer po vojni v Jugoslaviji relativno največ storilo.

50letnica zagrebske univerze.

Tekoče leto proslavi zagrebska univerza 50letnico svojega obstoja. Svečanosti se udeležijo poleg vseh kulturnih institucij tudi prometni ministar, ki je že dovolil podporo 100,000 dinarjev.

Obnova trdnjave v Nišu.

Že dalj časa grozi nevarnost, da se zruši znamenita trdnjava v Nišu v Srbiji, ker se že dolgo vrsto let ne vrše potrebna popravila. Gradbeno ministrstvo je sedaj v sporazumu z vojnim ministrom dovolilo potrebne kredite za obnovo trdnjave. Z delom se prične že to pomlad.

Radičevska falsifikatorska afera.

V Cirkvenici je bil aretiran ravnatelj radičevske Seljačke banke Gjurio Šimac, ki je v zvezi z odkritjem velike ponarejalne družbe potnih listin za Ameriko. Preiskava se vodi zelo energično ter

so bile izvršene številne hišne preiskave pri mnogih pristaših Radičeve stranke v Cirkvenici.

Železniška nesreča v Sremu.

Dne 15. decembra zjutraj je pri Sremskih Čakovcih osebni vlak trevil ob tovrni vlak. Vlakovodja je bil na mestu mrtev, več oseb pa je bilo težko ranjenih.

V Splitu pokončujejo pse in mačke.

Ker je nedavno umrla neka oseba vsled pasje stekline, je občina odredila, da se pokončuje vsi psi in mačke brez gospodarja, ki se nahajajo v področju občine in njene okolice. Doslej je bilo ubitih do 300 psov. Lov na pse se je razširil i na sela splitskega okrajja, kjer se pokončujejo tudi mačke.

Plen hvarskih ribičev.

Ko so ribiči na dalmatinskem otoku Hvaru potegnili mrežo iz morja, so na veliko začudenje našli med ribami tudi človeško glavo in od trupla odtrgano nogo. Doslej identiteto niso mogli dognati.

Tragedija siromaka.

Pred železniško postajo v Slavonskem Brodu se je pripetil težki in grozen slučaj. Siromaken delavec Jurij Hajdin iz Moravice v Gorskem koturu je potoval v Zagreb, da si poišče zaslužek. Ker ni imel denarja, da si kupi vozni listek, je na neki manjši postaji stopil v osebni vlak, ki je vozil proti Zagrebu ter se skrivaj pred kondukterjem. Ko je videl, da ne more uti kondukterju, je skočil z vlaka tako nesrečno, da so mu kolesa odrezala obe nogi.

Nenavaden poizkus samomora.

23letna natakarica Ana Križanić, ki je iz Gradača prišla v Zagreb, si je v policijskem zaporu

ROYAL MAIL

Publizierte parobrodna štta od jugoslovanske vlade. Neposredna služba med New Yorkom in Southamptonom "OHIO" "ORBITA" Ti parniki so v vseh ozihih novi in modern. Prijubljeni so prekoatlantskim potnikom ter so slavni vsled svojih privlačnih naprav, izsorne službe, in kar je najvažnejše vsled udobnosti. Ujundni strežniki nosijo na bele porgalene mize dobre, okusne in zadostne obede. Posebna pozornost je posvečena ženskam in otrokom. Za podrobnosti vprašajte agenta v vašem mestu ali pa ort: ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY 28 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

na nenavaden način skušala končati življenje. Razbila je steklo na oknu ter požrla več manjših komadov črepinj. Prepeljala so jo v bolnišnico. Negotovo pa je, če ji bo mogoče rešiti življenje.

Jejte in shujšajte

To je stara fraza, obrnjena narobe, toda moderne metode za odpravo maščobe so omogočile ta izrek. Če ste prevec debeli ter se nečete telesno vežbati: če radi jeste, pa kljub temu hočete shujšati za par funtov, storite to: ginite k svojemu lekarnarju (ali pa pišite na Marmola Company, 681 Garfield Bldg., Detroit, Mich. ter mu dajte (ali pošljite) en dolar. Za to zmeroma svoto vam bo lekarnar pokazal pot, da se izpolne vaša želja po lepi sloki, suhi postavi. Dal vam bo zavoj Marmola Prescription Tablets (Marmola Prescription Tablets) sestavljenih po Marmola Prescription. Eno morate vzeti po vsaki jedi in pred požitkom, da boste pričeli izgubljati maščobo stalno in lahko. Pitem se zdravite do zaželjive teže. Marmola Prescription Tablets (Marmola Prescription Tablets) so neškodljive ter dobre za splošno zdravje. Ni vam treba stradanja in vežbanja. Jejte kar se vam ljubi, vežbajte naj se atleti, toda vzemite malo tableto s zaupanjem. Brez dvoma bo preobilo mero hitre izginito, vi boste pa ostali svoj nrvaven. Jaz, lepo pokrit s trdim mesom in slodmi mlščami. —Adv't.

Izšel je "Slovensko-Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je znanstvene, poučne in zabavne vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST. : NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Izšla je nova izdaja

"PESMARIKA GLAZBENE MATICE"

Zbori za štiri moške glasove.

Uredil MATEJ HUBAD

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje sledeče pesmi z notami:

- 1. Na dan; 2. res očeni bi se; 3. Kazen; 4. Kmečka pesem; 5. Vasovalec; 6. Na trgu; 7. Pesem s bell hišici; 8. Prošnja; 9. Dan slovanski; 10. Tihl veter od morja; 11. Še ena; 12. Povejte, ve planine; 13. Sijaj, solnce; 14. Lahko noč; 15. Deklica mila; 16. Slanca; 17. Vabilo; 18. Pastrček; 19. Rožmarin; 20. Cervika; 21. Prošnja; 22. Imel sem ljubi dve; 23. Danici; 24. Slanca; 25. Oblatek; 26. Planinska roa; 27. Hercegovska; 28. Ljubzen in pomlad; 29. Rožica i slavuji; 30. Naša zvezda; 31. Lahko noč; 32. Pod noč; 33. Kaj bi te prašal; 34. Bože pravde; 35. Na grobju; 36. Nad zvezdami; 37. Vabilo; 38. Usliži nas; 39. Na morju; 40. Pastir; 41. Slovenska zemlja; 42. Barčica; 43. Oblatek; 44. Utopljenka; 45. Potrkali na okno; 46. Glas Grobova; 47. Katrica; 48. Deklica, ti si jokala; 49. Jas bi rad redič rož; 50. Zdravica; 51. V mraku; 52. Lepa naša domovina; 53. Vigred se povrne; 54. Vinška; 55. Oj dekle, kaj s tak žalostna; 56. Slanca; 57. Oj, te mlinar; 58. Lepa naša domovina; 59. Slovenac, Srb, Hrvat; 60. Naša zvezda; 61. V zoro; 62. Isgrubljen cvet; 63. Sanak spava; 64. Glejte, kako umira prvič; 65. Naprej; 66. Kje dom je moj; 67. Hey Sloveni; 71. Domovini; 72. Sokolska; 73. Jadransko morje; 74. Popotnikova pesem; 75. Domovini; 76. Slovenski svet, ti si krasen; 77. U boj; 78. Večer na Savi; 79. Zrinski, Frankopanka; 80. Što čutiš, Srbije tužni!; 81. Pohratimja; 82. Pomlad in jesen; 84. V tihl noč; 85. Milica; 86. Njoj; 87. Njeja ni; 88. Pod oknom; 89. Prva ljubzen; 90. Lahko noč; 91. Pri oknu sva meče slonela; 92. Strunam; 93. Slovo; 94. Strunam; 96. Prošnja; 96. V ljubzen si ostala krati; 97. Pod oknom; 98. Ljubzen in pomlad; 99. Lahko noč; 100. Rastanek; 101. Svratanje; 102. Tam, gdje stoji; 103. Prejta.

Cena s poštnino \$3.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street New York

Kretanje parnikov - Shipping News

- 10. Januars: Albert Ballin, Hamburg; Minnekahda, Cherboung, Hamburg.
12. Januars: Majestic, Cherboung; George Washington, Cherboung, Bremen.
16. Januars: Pres. Wilson, Trat; Paris, Havre; Pres. Van Buren, Cherboung.
17. Januars: Sufren, Havre; Thuringia, Hamburg; Mongolia, Cherboung; Muenchen, Bremen.
19. Januars: Antonia, Cherboung; Pres. Roosevelt, Cherboung, Bremen; Conte Verde, Genoa.
22. Januars: Derfflinger, Bremen.
23. Januars: Pres. Polk, Cherboung; Pittsburgh, Cherboung, Hamburg.
24. Januars: Deutschland, Hamburg.
26. Januars: Deuschland.
29. Januars: Aquitania, Cherboung; Pres. Harding, Cherboung, Bremen; Veendam, Boulogne; Vorek, Bremen.
30. Januars: Colombo, Genoa.
31. Januars: Chicago, Havre; Stuttgart, Bremen.
1. Januars: Cleveland, Cherboung, Hamburg.

- 2. februarja: La Savoie, Havre; Majestic, Cherboung.
5. februarja: Canopic, Cherboung in Hamburg.
6. februarja: Paris, Havre; Oeduna, Cherboung in Hamburg; Pres. Monroe, Cherboung.
7. februarja: America, Cherboung in Bremen; Cleveland, Cherboung in Hamburg.
9. februarja: New Amsterdam, Boulogne.
14. februarja: Minnekahda, Cherboung in Hamburg.
16. februarja: Berengaria, Cherboung; Andania, Cherboung; Zealand, Cherboung; Duilo, Genoa.
20. februarja: Roehampton, Havre; Ohio, Cherboung in Hamburg; Pres. Van Buren, Cherboung.
21. februarja: Albert Ballin, Cherboung in Hamburg.
23. februarja: Pres. Roosevelt, Cherboung in Bremen; Mongolia, Cherboung; Conte Rosso, Genoa.
27. februarja: Suffren, Havre; Pittsburgh, Cherboung in Hamburg.
28. februarja: America, Genoa.
1. marca: Olympic, Cherboung; Antonia, Cherboung; Pres. Harding, Cherboung in Bremen.

HITRA POTNIŠKA SLUŽBA OD NEW YORKA DO TRSTA

(preko Genova) Najboljša in najkrajša pot po Sredozemskem morju z našimi velikostaini parniki, "DULO" 8. jan. 16. febr. 27. marc. 1. maj. "COLOMBO" 23. jan. 2. april. 8. maj. "AMERICA" 29. febr. 10. april. 11. april. Največji in najhitrejši parnik na oje za Sredozemsko morje.

Udobne kabine tretjega razreda z 2, 4 in 6 posteljami za družine in ženske. Pri okusnih obedih je vino brezplačno. Za podrobnosti vprašajte našega agenta v vašem mestu ali na naravnost pri NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

Italia-America Shipping Corporation 1 State Street General Agenti New York

Naši zastopniki v Jugoslaviji: Jadranska Banka, Beograd in njene podružnice.

Kje sta moja sestra in svak MARIJA in LUDVIK JANEŠ? Pred par meseci sta mi pisala, a pozabila sta navesti svoj naslov. Zato prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi poroča, ali naj mi pa sama pošljeta svoj naslov. — Stanley Kovach, Box 215, St. Marys, Pa. (8-9-1)

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKJE dobite edino pri: NAVINEK-POTOKAR 331 Creeve St., Conemaugh, Pa. PIŠITE PO CENTIK.

Vsak pevec bi moral imeti novo izdajo "PESMARIKA GLAZBENE MATICE"

Za štiri moške glasove Uredil Matej Hubad

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 103 najboljših in najnovjših pesmi z notami.

Cena s poštnino \$3.00.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York N. Y.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh — mali oglasi

v "Glas Naroda".

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v starikraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvarih.

Pojasnili, ki vam jih samoreno dati vsled naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi pripravimo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki še niso ameriški državljani, morejo potovati v starikraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake neprilike v to deželo.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali praroditelja starega kraja, naj nam piše za pojasnila in navodila. Jugoslovanska letna kvota znaša 6426 novih priseljencev.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu JADRANSKA BANKA tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street New York Glavno zastopstvo Jadranske banke.

OSULICH LINE

Naravnost v Jugoslavijo Edino direktno spemadno odputje Otvorena vodna zrasa. Presidente Wilson — 16. jan.; 11. mar. Martha Washington—26. mar.; 14. maj. V Dubrovnik ali Trst. Zaveznika v potovanju zvezna. Nobenih vi. rešev. Vračate pri bližnjem agentu ali pri PHILIP EROS & CO., 2 West St., N. Y.

VAZNO!

Ameriški konzulati v Evropi so dobili nalog od državnega oddelka v Washingtonu, D. C., da vizirajo potne liste samo onim potnikom, ki predložijo affidavit, ki še ni star nad leto dni.

To naj vpoštevajo vsi oni, ki so poslali affidavit v stari kraj in bodo isti stari nad eno leto.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York City. Telefon: Cortlandt 4687.

DESET LET V TRGOVINI JOE CERTOLIC.

(Uncle Joe.) Masaža in zdravljenje z elektriko. Zoper slabo kroženje krvi in revmatizem. Masaža z živim srebrnom, s strojem ali roko.

738 1/2 Central Avenue, nad Ozark lekarno, sobe 1-2-3. Hot Springs National Park, Ark. (2x 8&10-1)

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJH.

V Jugoslaviji — se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000.— frankov, to je približno \$200.— za enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec sa izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali sam pa na novo naroči izplačati nakazni znesek v dinarjih.

Nadalje se nam ali umestno pripomniti, da nikakor ne moremo poročati pošiljati čeka v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kaznijo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadno ameriške čeke in domovino. Ti pa nikakor niso pripravni za ljudi na deželi, ker so banke oddaljene in izplaščajo take čeke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim potem v dinarjih, kateri se jim izplačajo na zadnji pošti brez neprilike.

Tudi sa nabavo potnega lista (posa) je najpriljavneje postati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula, ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za razne listine in potni list se pa lahko plača tudi s dinarji.

V Italiji in zasledenem osemljaju

so veljavne povsem drugačni odredbe ter lahko izplaščemo dolarje vsakomur do poljubnega zneska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznici označiti vidno: Izplaščati le, ako naslovnik potuje.

Vsled naraščajočih strokov smo se morali odločiti prevrediti pristojbino za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila od \$25. računamo po 75 centov; od \$25. naprej po 8%, to je po 8 cента od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno oznočeno: Izplaščati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna na dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt St., New York City